

Št. 062

JULIJ 2011

Številka prodajalca:

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

1 EUR

Polovico dobi prodajalec.

KRALJI ULICE

Odgovorna in izvršna urednica:

Mirjam Gostinčar

Pomočnica odgovorne urednice:

Špela Razpotnik

Tehnični urednici:

Nina Vareško in Maja Vižintin

Uredniški odbor:

Bojan Dekleva, Tomislav Gruđen,

Luna Jurančič Šribar

Sodelavci uredništva:

Smiljana Bradonjič, Aleš Čelikovič, Arne Gorjanec,

Gregor B. Hann, Anica Kozjek, Roman Lasnik, Miran Možina,

Marko Nakrič, Žigažaga

Oblikovanje:

Karlo Medjugorac

Lektoriranje:

Anka Sladič

Ilustracije:

Ban, Marijan Černigoj, Roberta Jasikonyte, Nik Knez, Janez Kompare,

Laura Ličer, Damjan Majkič, Severa, Tjaša Žurga

Fotografiji na ovitku:

Jaka Adamič, Dnevnik

Tisk:

Tiskarna Vovk

Izdajatelj:

Društvo Kralji ulice ISSN 1854-2654

Cena časopisa v ulični prodaji je 1 EUR.

V primeru pošiljanja časopisa po pošti je cena enega izvoda 2 EUR.

Letna naročnina za organizacije v Sloveniji znaša 24 EUR, v tujini pa 48 EUR.

Naslov uredništva:

Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana

Telefon: 059 022 503

E-pošta: info@kraljiulice.org

Spletna stran: www.kraljiulice.org

Transakcijski račun za prostovoljne prispevke:

05100-8012105010 odprt pri ABanki Vipava d. d.

SMS-KOMENTARICA:

030 323 300

PRAVILA PRODAJE ČASOPISA KRALJI ULICE

Ker želimo, da bi časopis Kralji ulice lahko prodajalo čim več ljudi in da bi dosegel čim širši krog bralcev, je pomembno, da vsi skupaj skrbimo za njegov dober ugled. Ko prodajalci prodajajo časopis Kralji ulice, namreč ne predstavljajo le sebe, pač pa celoten projekt Kralji ulice. Doslej so bili naši prodajalci v javnosti zelo dobro sprejeti in so mnogi kupci pohvalili njihov pristop. Zelo si želimo, da tako ostane tudi v prihodnje, zato prodajalce in prodajalke prosimo, da se držijo spodnjih pravil in tudi svojega občutka o tem, kako časopis Kralji ulice še bolj približati našim bralcem.

1. Časopis prodajam na miren in nevsiljiv način.
2. Drugim prodajalcem časopisa Kralji ulice izkazujem spoštovanje in se zavedam, da imajo ravno tako pravico do prodaje časopisa kot jaz.
3. Z drugimi prodajalci se miroljubno dogovarjam tudi glede lokacije prodaje.
4. Morebitne nesporazume rešujem na miroljuben način.
5. Med prodajanjem časopisa ne uporabljam alkohola in/ali drugih drog.
6. Časopis prodajam po njegovi ceni in kupcev ne zavajam.
7. Med prodajo časopisa ne beram.
8. Spoštujem odločitev kupca glede nakupa časopisa.
9. Med prodajo imam uradno izkaznico društva na vidnem mestu.

Če se prodajalec ne drži pravil prodaje, je na to najprej opomnjen s strani strokovnega delavca, potem pa lahko začasno ali trajno izgubi pravico do prodaje časopisa Kralji ulice. Prosimo kupce, naj nam v uredništvo sporožijo morebitne kršitve zgornjih pravil! Zbiranje prispevkov za ponatis časopisa ni aktivnost društva, ampak je poskus zavezanja kupcev!

PROJEKT PODPIRAJO:

Mestna občina Ljubljana -- Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve --

Ministrstvo za zdravje -- FIHO -- Urad RS za enake možnosti

Od januarja 2007 je časopis Kralji ulice

član mednarodne mreže cestnih časopisov (INSP).

Mnenja avtorjev prispevkov

ne odražajo vselej mnenj uredništva.

Naložba v vašo prihodnost
Investment in your future
Financirano s strani Evropskega parlamenta in Evropskega sveta

vsí drugačni
vsí enakopravni

Evropsko leto prostovoljstva 2011

Uvodnik:

POLETJE BREZDOMCEV

foto: Matilda M. Dobro

Za začetek prav lep, vroč pozdrav. Če je že pozdrav vroč, bom omenil še vroče dogodke, ki nas sami od sebe vabijo naprej. Najprej se bom nekoliko ustavil na naši mali slovenski Obali. Če pridno sledite vsebini naše revije, zagotovo poznate stalno rubriko Sol in Koper. Roko nad njo drži naša stalna sodelavka Biba, ki jo prav srčno pozdravljam. Marsikatera stranka me je vprašala, kaj Kralji počnemo med poletjem. Z veseljem sem jim odgovoril, da je zdaj tudi na tej strani naše male dežele poskrbljeno za tiste, ki so se spotaknili in zatakneli na robu življenja. Brezdomci so po vsem svetu, vendar je za njih glede na to, kje so, različno poskrbljeno. V centru Kopra je pred kratkim odprl vrata prostor, kamor se lahko zatečejo brezdomci z Obale. Moram pa dodati, da smo na željo Bibe tja prisrčno vabljeni tudi Kralji ulice iz Ljubljane, in tudi zato sem se odločil, da bom prijateljici priskočil na pomoč in svoje izkušnje brezdomstva delil s tamkajšnjimi sotrpini. Vsak posameznik nosi v sebi težko zgodbo in samo s pomočjo svoje (psihične) moči ne najde vedno izhoda iz brezna. Zadal sem si torej nalogo, da bom z veseljem pomagal drugim, saj sem tudi jaz prejel pomoč od nepoznanih ljudi. Čim bolj nazorno bom nakazal poti, po katerih se iz omenjenega brezna lahko vrneš na normalno pot; ta je seveda posuta s trnjem, toda z borbenostjo in vztrajnostjo lahko vsakemu uspe. Od posameznika pa je odvisno, koliko časa bo potreboval, da se vrne na pravo pot. Danes so časi težki, toda če se najdejo pravi, se še marsikateri težki voz premakne naprej. Seveda pa ne morem mimo našega dela in napredka v društvu Kralji ulice. Pričeli smo s stanovanjsko skupnostjo, saj marsikdo potrebuje topel dom namesto običajne klopce v bližnjem parku. Ob tem moram navesti pregovor, ki je najbolj primeren, to je Brez dela ni jela, saj marsikdo še lahko prime za katerokoli delo. Ob tem mislim na našo Posredovalnico rabljenih predmetov. Zraven sem bil od začetka projekta, ko smo začeli uvajati zdaj že tradicionalno stojnico. Tudi na Obali bi zlahka delali na ta način. Dobro vem, da je na razpolago veliko primorskih fantov in deklet, ki so brez dela, in verjamem, da ima vsak dve pridni roki. Omeniti pa moram tudi različne delavnice ali razvedrila, predvsem našo gledališko dejavnost in seveda športno sekcijo. Kot vem, bodo začeli v dnevnem centru v Kopru organizirati manjše turnirje, če se bo to prijelo, pa jih bomo lahko skupaj izpeljali še kaj več. S podporo srčnih in razumevaločih ljudi verjamem, da se vsaka začeta pesem pripelje do konca. Zato tudi upam, da bomo z različnimi donacijami – tako materialnimi kot besednimi (s čimer mislim na moralno podporo) – prišli zelo daleč.

Kot sem že omenil, je brezdomstvo oblika pa tudi posledica revščine in socialne izključenosti, vendar verjamem, da je vedno mogoče najti pravo pot vsaj za normalno delovanje vsakega posameznika. Naj povem, da sem na lastni koži izkusil veliko težkih trenutkov, šlo je celo tako daleč, da sem bil že čisto na koncu z močmi, toda s pomočjo marsikaterega podobno mislečega posameznika sem spet zadihal svež zrak. Vse slabo (kot takega me poznajo v narekovaju veliki ljudje – s čimer mislim na izobražene, kot so socialni delavci, ter tiste na položajih) obrnem na šalo. Kot vemo, pa je v vsaki šali tudi kanček resnice. Čisto za konec naj dodam še eno mojih slanih šal. Kot veste, sem vaš pavliha, ki bo s soljo, ki jo imam, še marsikaterega pripeljal na tisto pot, ki bo zanj primerna. Še posebej z vašo pomočjo bo marsikateri brezdomec dobil streho nad glavo ali pa se bo našlo katero delo za par res pridnih rok.

Roman Lasnik

Kazalo:

- 2 UVODNIK
- 3 TO SEM JAZ
- 4 DNEVNIK BOJEVNICE LUČI, 1. DEL
- 6 INTERVJU Z BOŽENO BLANUŠA, PROJEKT IZ KOŠA
- 7 NEVIDNI DELAVCI SVETA
- 8 SUŽNJA ČLOVEŠKE POKVARJENOSTI
- 8 MESTO – VELEMESTO?
- 9 TATU ZGODBA
- 10 KOMUNA, 2. DEL
- 11 24 UR NA URGENCI
- 12 NEKAJ CESTNIH
- 13 ANEKDOTE S PRODAJE
- 14 DOGODKI
- 16 KOLO – ZVESTI PRIJATELJ
- 17 SOL IN KOPER
- 18 KRALJI ULICE PRI ŽUPANU METELKOVE MESTA
- 19 SOCIALNO PODJETNIŠTVO IN URBANE BRAZDE
- 20 GOSTUJOČI KOLUMNIST
- 21 NAMESTO PAMFLETA
- 21 KRALJICA IN KRALJICA
- 22 KRALJEVI RECENZOR
- 24 IZZA REŠETK
- 25 GOGIJEVA KOLUMNA
- 25 LJUDSKA KUHA
- 26 PISMA BRALCEV
- 26 PODPIRAM!
- 27 KAKO POVEČATI BREZDOMSTVO?, 7. DEL
- 28 BREZPLAČNE PRIREDITVE
- 28 ULIČNI HOROSKOP
- 29 OGLASNA DESKA
- 30 RAZVEDRILO

To sem jaz:

foto: Žigažaga

TANJA

Zaradi obljube sem se odločila, da napišem članek o svoji preteklosti. Vendar, koga bo zanimal?

Bistveni sta sedanjost in prihodnost, ne preteklost.

Prihajam iz Bele krajine. Sem Tanja Mauser, ločena Mavretič, rojena 25. 10. 1975 v Novem mestu. Otroštva se ne spominjam, v dobrem spominu pa imam čas od 6. razreda naprej. Pri nas doma je bilo en kup nasilja. Oče je pretepal mamico, mene in brata. Danes tega ne počne več. Za sabo imam tudi par spolnih zlorab, ne bom pisala, kdo jih je zakrivil, saj s tem nič ne rešimo.

Uživala sem v športu. Celotni trener iz Novega mesta me je prišel pogledat, da vidi, kako igram rokomet. Sprejel me je v svojo ekipo, vendar mi je bilo tudi to vzeto.

Rodila sem sina, na katerega sem zelo ponosna in mu želim vse najboljše v življenju. Je potencialni športnik – nogometaš. Rada te imam! Zaradi spolnih zlorab in nezaupanja v ta kruti svet sem sama sebe dala zapreti, da ne bi noben pokvarjen moški več prišel do mene. Danes na to gledam drugače. Potrebovala sem kar 21 let, da sem prišla do spoznanja, da je treba oprostiti sebi in vsem, ki so me prizadeli.

S pomočjo mentorice v zaporu in še nekaj drugih oseb sem se odločila, da prijavim kaznivo dejanje. Za spolno zlorabo, ki te spremlja vse življenje, sem dobila 2000 evrov odškodnine. Kje je tukaj pravica? Žalostno!

Ko sem prijavila kaznivo dejanje, sem odšla iz Bele krajine v Ljubljano. Ravno toliko sem zapadla v drogo, da sem s tem premagovala strah. Danes mi je vse precej bolj jasno.

Iskala sem zaposlitev in delala pri nekaj čistilnih servisih.

Kaj naj rečem, žalostno. Vendar nisem obupala. Grem naprej! Dobro na koncu vedno zmaga!

Rada imam vse dobro v sebi in okoli sebe. Spoštujem resnico!

ZARADI SPOLNIH ZLORAB IN NEZAUPANJA V TA KRUTI SVET SEM SAMA SEBE DALA ZAPRETI, DA NE BI NOBEN POKVARJEN MOŠKI VEČ PRIŠEL DO MENE.

03
KRALJI
ULICE

NE STAVIM NA
DOMAČE ŠPORTNIKE.
WWW.BREZDOMCI.ORG

Pošlji SMS s ključno besedo BREZDOMCI na 1919 in daruj 1 EUR tistim, ki so razen dostojanstva izgubili vse.

DNEVNIK BOJEVNICE LUČI, 1. DEL

04
KRALJI
ULICE

Vedno znova sem šokirana in razočarana, ko spoznavam, kako je slovensko psihosocialno zn(st)anje za časom in kako se je naš t. i. inteligentni narod pustil razčlovečiti pod težo tega nizkotnega kapitalizma in zdaj vsakodnevno samo še bolj gnije pod vplivi tega sistema. Tolaži me vsaj to, da ste Slovenci končno začeli bolj množično dojemati, da naša državna »kura« nese samo še gnila jajca. Sramota, da smo res take ovce, da še kar dopuščamo našim političnim »kurentom«, da se šopirijo naokoli, nam kradejo, nas zatirajo in ob tem posmehljivo kažejo svoje dolge, vražje kurentove jezike v posmeh vsej naivnosti in nemoči svojega večno hlapčevskega ljudstva. Namesto da bi jih že davno, če ne gre drugače, pospravili drugega za drugim – brez zamere, ker tukaj ni več prostora za razum navadnih smrtnikov, ki životarimo zaradi nekaj sto »kravatkarških« omejencev, ki imajo po jalovem naključju pravico izkoriščati že tako najbolj socialno ogrožene državljane. A o tem kdaj drugič, saj to ni tema, o kateri nameravam danes bolj poglobljeno razpravljati. O naši politiki je čisto brez smisla razpravljati, saj gre za brezupen primer!

Še bolj pa me žalosti, da so ljudje nasploh izgubili občutek za pristne odnose, in to celo z najbližjimi. Ni več sočutja, ne razumevanja in predvsem ne brige za stisko ljudi. In kar se mi zdi najhuje, je to, da se danes številni ubogi otroci (s katerimi si vsak dan dopisujem po spletu) ne morejo več zanesti niti na svoje starše v tem že tako okrutnem in brezbržnem času. Potem jih zatrejo še v edinem socialnem okolju ter v šoli, kjer po navadi ravno zaradi razdrtih družin in mrtvih odnosov opešajo, se ne znajdejo, propadajo in jih ne nazadnje zavrne ostala družba, ki jih dojema zgolj kot deviantne in pogubljene. V prvem stavku sem omenila, da je naša družba glede

psihosocialnega znanja hudo za časom. Naj vam to dokažem? Ste že slišali za indigo otroke?! Slišali mogoče že, o njih pa ne veste nič niti se ne zavedate, da živijo med vami ali celo z vami, saj ta naša zabita in nesamozavestna država od Amerike kopira samo najslabše stvari (kot sta recimo fast food in kapitalizem), namesto da bi tisto, kar je ravno pri njih zares hvale vredno – in to je v tem primeru visoko zavedanje, poznavanje, sprejemanje, obravnavanje ter vključevanje te novodobne skupine ljudi, iz katere s(m)o danes mnogi že odrasli ljudje, pa še vedno nis(m)o dobili ustrezne obravnave, kaj šele svojega mesta pod soncem. Toliko nekih psihiatrov in socialnih delavcev imamo v Sloveniji, pa se za čuda še nobeden ni strokovno lotil tega »problema«. Zakaj problem? Ravno zato, ker to postane, če se takih oseb ne obravnava na način, primeren za njih. Zato pa potem prihaja do takšnih trapastih člankov o novodobni mladini, ki je baje defektna, neprilagojena, bolna in podobno. Dajte, no, najprej je treba vzeti v roke kakšen priročnik ali knjigo, ki jih na polica ameriške psihologije ne manjka, in to zares kvalitetnih!! Naj tukaj omenim še en dokaz, da naše visoko šolstvo za psihosocialne vede NI v koraku s časom, saj sem se pri več diplomantih in »strokovnih« delavcih pozanimala, kaj so jih učili oziroma česa jim niso niti omenili med študijem, in spoznala, da se nimamo kaj čuditi, da so ti ljudje kasneje kot zaposleni v tej stroki kljub papirju neusposobljeni za učinkovito delo z današnjimi otroki in mladostniki oziroma njihovimi potrebami. En »majhen« primer: moja sestro, ki je diplomirana socialna pedagoginja, baje niso niti ene same ure izobraževali o govornih motnjah otrok, da ne omenjam, da študenti na nobenem podobnem faksu niso izvedeli niti tega, da se danes oziroma že skoraj 30 let na ta svet rojevajo otroci, ki so že zdavnaj pohodili današnji obstoječi, zastarani šolski sistem in ki potrebujejo popolnoma drug pristop za pravičen in zdrav razvoj ter delovanje v svetu.

Gwen

NOTRANJI MIR

Notranji mir
se mi
obnavlja v tišini.

V miru
brezčasja
ko sem lahko
sama s seboj
ko samo
sem
v svojem
notranjem miru.

Iva Tisa

IZGUBLJENE SANJE

NAD PREPADOM LETI OGROMEN BEL OREL.
STOJIM NA ROBU IN OBČUDUJEM NJEGOVO VELIČINO.
ZAJADRA ČISTO BLIZU MENE. STEGNEM SE, DA BI SE GA DOTAKNILA,
A MI SPODRSNE IN OMAHNEM V PREPAD.
OREL ZAVREŠČI IN V LOKU POLETI NAD MENE. ZAČNE ME
KLJUVATI. VSTANEM IN MU ZAVIJEM VRAT.

MUNI

FLAŠKA

TI, KI PREDSTAVLJAŠ ODER MOJEGA ŽIVLJENJA,
TI, UJETNICA SVOJEGA TRPLJENJA.
TI, KI SI RISALA MAVRICO,
DANES PA SANJAŠ SVOJO PRAVLJICO.
TI, KI SI MI OPILA RAZUM,
TEBI JE ZASTAL POGUM.
TI, KI TI JE PADEL DIALOG.
TI POSTAJAŠ MONOLOG.

ŽIGAŽAGA

05
KRALJI
ULICE

NAVDIH

Sredi ničesar razgrne se novo obzorje,
brez razloga vidi dlje
in pojmi ogrnejo nova oblačila.

Ta svojeglava stvar navdih,
dotaknjena le z mislijo,
ki dolgo časa izven vsega znanega prebiva:
vse prestavi,
vse preobrne,
vse razkrije in razgrne.

Ljudi navduši in navdahne,
kar je starega, uniči,
kar je togega, izniči
in radost nikoli ne uplahne.

Peter Pitambar Pangerc

Roberta Jasikonyte

INTERVJU Z BOŽENO BLANUŠA, PROJEKT IZ KOŠA

foto: osebni arhiv

06
KRALJI
ULICE

Vaš projekt deluje v okviru socialnega podjetništva z uradnim naslovom Usposabljanje in zaposlovanje bivših zasvojenih oseb za ekološko in varčno predelavo odpadnih materialov v uporabne predmete umetne obrti. Projekt Iz Koša je eden od devetih izbranih projektov na razpisu za spodbujanje socialnega podjetništva. Kako se je v Društvu Projekt Človek razvijala ideja o recikliranju odpadkov, odvečnih predmetov v unikatne izdelke?

Sama zasnova projekta izhaja iz večletnih izkušenj dela z osebami, ki imajo izkušnje odvisnosti od različnih drog. Človek gre skozi različne faze psihosocialne rehabilitacije in ob koncu tretmaja, ko pride do točke vključevanja (nazaj) v družbo, ima težave v povsem konkretnih situacijah, čeprav program omogoča podporo tudi pri reintegraciji na zaposlitvenem področju. S tovrstnimi programi zaposlovanja poskušamo prispevati k celostnejši družbeni reintegraciji in s tem k zmanjšanju recidivov. V Društvu Projekt Človek na podlagi vodenja kreativnih delavnic, ki sem jih vodila tudi sama, ugotavljamo, da so naši uporabniki zelo kreativni, zato smo svoj program oziroma projekt usmerili na področje izdelave izdelkov iz odpadnega papirja, blaga in plastike. Tudi ostali programi imajo poudarek na spodbujanju zdravega načina življenja in varstvu okolja, zato smo se odločili, da projekt socialnega podjetništva zastavimo na kulturi ponovne uporabe. Seveda smo se zgledovali tudi po dobrih praksah iz tujine. Menim, da je sodoben način življenja mladih nomadski, kjer je poudarek na raziskovanju okolja, samega sebe, hitrem prilagajanju na spremembe in visoki stopnji raznolikosti. Temu trendu smo želeli prilagoditi projekt, da bi vključeni uporabniki prek kreativnosti dosegli tudi učinek lastne vrednosti prek prispevkov k dobrobiti okolja in družbe.

Zanimiva se mi zdi vaša EKO misel tedna: Da bi človeštvo preživel, bomo morali razviti nove načine razmišljanja (Albert Einstein). Kakšni so pri vas ti novi načini razmišljanja?

Projekt temelji na kulturi ponovne uporabe oz. recikliranja. Če lahko recikliramo stvari, zakaj ne bi tudi ljudi? Družba je še vedno preobremenjena z različnimi stereotipi in stigmami, s katerimi etiketirajo določene skupine posameznikov, ki odstopajo od ustaljenih družbenih okvirov. Projekt Iz Koša želi tudi širšo javnost ozaveščati, kako velik korak mora narediti posameznik, če želi preiti od faze odvisnosti do ponovne vključenosti v različne družbene sfere. Ravno zato je treba tem posameznikom zagotoviti čim več možnosti vključevanja na trg dela, saj samo delo, redna zaposlitev prinese tudi občutek koristnosti, povezanosti, sprejetosti ter izjemno ugodno vpliva na pozitivno samovrednotenje.

Nina, ki je ena izmed zaposlenih v projektu, je v intervjuju v prejšnji številki omenjala, da ji je neprijetno, ker se na opredelitev oseb, ki sodelujejo v projektu ali so sodelovali kot bivši odvisniki, navezuje družbena stigma. Na kakšen način v vašem društvu ozaveščate javnost, da bi pridobili čim širši vpogled v situacijo, spreminjanje javnega mnenja, spodbujanje tolerance ...

Projekt je namenjen ciljni skupini, ki je v zadnji fazi psihosocialne rehabilitacije programov društva, in težje zaposljivim osebam, kar osebe z izkušnjo zasvojenosti so. Kot smo že omenili, je družba še vedno diskriminatorna do oseb z izkušnjo zasvojenosti, in kot pravi Nina (zaposlena na projektu), ljudje vidijo besedo bivši zelo majhno, besedo odvisnik pa veliko, kar prinese negativne posledice. Zato želimo s tem projektom dokazati, da stereotipi ne veljajo. Prek

delovnega procesa želimo zaposlene spodbujati, da sodelujejo v vseh fazah in s tem pridobivajo kompetence na različnih področjih. Izdelava izdelkov, promocija, administrativna dela in navezovanje stikov prispevajo k širjenju socialnih mrež in večji kompatibilnosti na polju dela. Velik poudarek je pri delu na sebi s pomočjo različnih delavnic, kjer se lahko izpostavijo problemi, konflikti, neznanje, dileme, ti pa se rešujejo individualno in skupinsko.

Božena, kakšna je tvoja vloga v projektu v vašem socialnem podjetju, glede na to, da je to področje, ki se v Sloveniji zdaj bolj uradno vzpostavlja?

Sem vodja projekta in kot taka zelo zadovoljna, da sem imela priložnost delati na področju dela z zasvojenimi, trenutno pa na projektu Iz Koša. Nekaj let sem posvetila delu v kreativnih skupinah in sem vedno želela izluščiti človekov potencial za estetiko, oblikovanje, umetnost. Zaradi družinskih primanjkljajev veliko ljudi tone v različne odvisnosti, želela sem jim pokazati drugačno pot, ki je za marsikoga tudi težka, vendar je treba gledati vsak dan sproti in se veseliti malih korakov. Vsakdo prispeva svoj delež v skupnosti, in če je človek zasvojen, je njegov prispevek okrnjen, zato smo skozi leta razvijali pristope, ki izhajajo iz samega uporabnika. Ta naj bi prek samorefleksije presegel neprimerne vzorce vedenja. Po drugi strani pa je družba tista, ki jo je treba vzgajati, da zazna prispevek posameznika, ki je moral vložiti veliko energije, da je prešel zasvojenost. Ravno družba mora posameznikom omogočiti prepoznavnost in občutke lastne vrednosti, kar je tudi namen projekta Iz Koša.

Projekt Iz Koša je eden od devetih izbranih projektov na razpisu Spodbujanje socialnega podjetništva, ki ga je leta 2009 MDDSZ objavil s ciljem spodbujanja dostopa do zaposlovanja ranljivih skupin. Projekt trenutno sofinancirata Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve in Evropski socialni sklad. Ali si prizadevate za to, da se bo projekt nadaljeval tudi po končanem obdobju sofinanciranja, da bi, skratka, samostojno zaživel?

Seveda veliko razmišljamo o tem, kaj bo po koncu sofinanciranja. Glede na trenutno stanje bi samofinanciranje in samostojnost težko zagotovili, zato upamo, da bo MDDSZ dal na voljo še kakšen razpis za nadaljevanje projekta. V prihodnosti bi se morali malo skrciti, ker je projekt zelo težko voditi na dveh krajih, en del namreč poteka v Mariboru, drugi pa v Ljubljani, zaradi česar je komunikacija nekoliko otežena. Na splošno bi želeli razviti še več takih projektov, ki bi uporabnikom po koncu programov odvajanja olajšali preskok vključevanja v širšo družbo prek delovnega procesa.

In kakšni so načrti za prihodnost?

Vizija za prihodnost je, da bi najeli lastni prostor, kjer bi lahko prodajali ročno izdelane produkte iz odpadnega materiala. Več bo treba delati na promociji in blagovni znamki, na širjenju ideje kulture ponovne uporabe in rahljanju stigme in stereotipnega kategoriziranja uporabnikov. Želimo si vzpostaviti čim več povezav z različnimi akterji v širši družbi, ki bi lahko pripomogli k nadgradnji in širjenju projekta.

Pripravila Monika Cerar

NEVIDNI DELAVCI SVETA

Tudi nekaj posameznikov iz naših vrst se je pridružilo sobotni demonstraciji (4. 6. 2011) NEVIDNIH DELAVCEV SVETA in jim s tem izrazilo podporo, dva izmed naših poročevalcev pa sta želela z bralci podeliti svoje vtise.

VSTAJA NEVIDNIH DELAVCEV SVETA

V soboto, 4. 6. 2011, popoldne, malo po 13. uri, se je pri hotelu Park na Taboru zbrala velika truma policajev: peš, na konjih, z motorji in psi. Se pripravlja vstaja? Ne! Samo tisti delavci, o katerih smo imeli toliko povedati, naredilo pa se ni nič, ko so jih po polletnih kalvarijah in več brez plač metali iz stanovanj, na koncu pa so ostajali tudi brez (neplačanih) služb in bili celo deportirani, so se zbrali na demonstraciji.

Krvice gor ali dol: te so se vedno dogajale. Toda ali ni to vseeno daleč preveč, celo za najbolj trpežen želodec? Gospodar je dal sužnju najmanj obleko in hrano, da je ta lahko delal. Današnjemu suženjskemu delavcu ni treba dati niti tega. Naj se ta znajde, kakor ve in zna, pravi gospodar. In ko ga ne more več ožemati, si ga elegantno spravi s poti. Koliko je stisk, trpljenja, skrbi teh ljudi in za njimi tudi njihovih družin, pa se ne vpraša nihče. Čeprav bi se po drugi strani lahko kaj takega hitro zgodilo tudi njemu.

Danes se ni! Razen nekaj nas novinarjev in mnogoštevilne policije, ki so ji verjetno manjkali samo še tanki, ni bilo na spregled nikogar, ki bi lahko dal tem ljudem vsaj kanček upanja, da bodo mogoče pa le dobili tistega nekaj drobiža, ki so si ga trdo prigarali. Vse te velike množice zgaranih, izčrpanih, onemoglih, razočaranih in tudi jeznih ljudi ni nihče niti povohal. Še policijski pes ne, saj so mu zato dali nagobčnik. No, roko na srce: vsaj s praznimi obljubami in lažmi nas tako nihče ni mogel žaliti.

Dolga povorka se je vila od hotela Park na Tromostovje, od tam do parlamenta, še naprej do vlade in nazaj do Prešernovega trga. Povsem mirno in urejeno, le občasni jezni vzkliki in nekaj govorov na tistih nekaj postajah križevega pota se je slišalo poleg glasbe iz mobilnega ozvočenja na triciklu z agregatom.

Iz obrazov teh ljudi pa je bilo videti, da nimajo več upanja. Samo grenka jeza in žalost ter nemoč je s tihim ogorčenjem gostila zrak. Nevarna kombinacija, ki lahko v napačnih rokah visoko zagori. Končno se je v sobotnem popoldnevu, že proti večeru, kolona obrnila nazaj in končala svojo pot v bivši tovarni Rog, verjetno edinem zatočišču v prestolnici, kjer se velikokrat dogaja tudi kaj kulture. In tu je bil ravno nekaj dni prej tudi prav lep koncert zanimivih glasbenikov v podporo tem nevidnim delavcem, na katerem so s prostovoljnimi prispevki zbirali sredstva za prevoz teh ljudi, ki so prišli praktično iz vseh bivših republik Jugoslavije in še od kod. Precej velika dvorana (elektrika spet na agregat) je bila (nenavadno) nabito polna. Kar lep koncert v precej nenavadnem okolju za pojme povprečnih ljudi.

Vsa pohvala organizatorjem, ki so res lepo poskrbeli, da je bilo vse v najlepšem redu. Zahvala tudi policiji, ki je vzorno skrbela, da nas ni bilo strah pred politiki, gospodarstveniki in birokrati. Kaj pa vsa ta velika množica nevidnih delavcev? Pošten in kolikor toliko srčen človek tu nekako ostane brez besed, zgrožen in žalosten. Je kaj takega res mogoče? Saj to ne more biti res!? O, pa je res. Še kako je res. Samo verjeti ne moremo, da se kaj takega lahko dovoli, da se takole dela z živimi ljudmi.

Lojze Smole

foto: Lojze Smole

Demonstracija je potekala 4. 6. 2011 od 13. ure do 17.30 s pričetkom v parku Tabor. Pot smo nadaljevali po Vidovdanski, Trubarjevi, Resljevi čez Zmajski most in Adamič-Lundrovo nabrežje do Prešernovega trga, kjer je bil prvi postanek. Potem pa strumno naprej po Čopovi in Šubičevi do Državnega zbora RS, kjer je bil drugi postanek. Kolona se je mirno vila po Valvazorjevi in Prešernovi do Erjavčeve, do urada predsednika, kjer je bila tretja postaja. Nato smo krenili po Prešernovi do Gregorčičeve, kjer nas je čakal četrti postanek pred poslopjem Vlade RS, ter naprej po Gregorčičevi čez Slovenko, po Vegovi, po Trgu francoske revolucije in Gosposveti do Brega, pa po Hribarjevem nabrežju do Prešernovega trga. Demonstracija se je končala na dvorišču tovarne Rog. Njen namen je bil opozoriti na tujce oziroma za na migrantske delavce, ki se jim godi krivica, saj neupravičeno nimajo enakih pravic kot ostali, pa čeprav so le začasni delavci. Veliko jih je delalo na gradbiščih Vegrada in velika večina jih prihaja iz Bosne in Hercegovine, Banja Luke in Makedonije. Videti je, da je njihov skupni cilj ustanoviti jamstveni sklad za poplačilo terjatev do delodajalca, in vse kaže na to, da naj bi bilo nemočno celo sodišče. Povorki sem se priključila v podporo zatiranim, poleg tega pa sem nastopala tudi v vlogi poročevalke časopisa Kralji ulice. Slišati je bilo ogorčene besede, kot so: lopovi, lopovi, lopovi ... Delodajalci so delavcem (posameznemu) ostali dolžni celo 15 tisoč evrov in več. Zahtevajo pač izplačilo svojih plač, potem pa so pripravljeni oditi. Menjajo jim ključavnice v sobah, za katere že sicer plačujejo preveč, in to le za posteljo. Skratka, to je bil organiziran pohod v imenu solidarnosti in v smislu direktne akcije, ki se ji je med potjo pridružilo več kot 300 ljudi. In to ljudi, ki so bili prav tako tudi sami izkoriščani s strani delodajalca (delali so praktično zastonj!). Odločila sem se podpreti nevidne delavce sveta, ker sem podobno zgodbo občutila na lastni koži. Tudi sama sem bila namreč zaposlena pri dveh delodajalcih in ostala brez plačila. Delala sem po 13, včasih celo 14 ur na dan, ob čemer ni čudno, da se veliko meni podobnih (delavcev) znajde na cesti in se prelevi v t. i. klošarje. Pri zaposlitvi sem v bistvu bežala od medveda k levu v upanju, da bo morda pa vendarle boljše. Pri prvem delodajalcu sem delala približno tri mesece, drugi pa je obdržal šest mojih plač! Tako prvi kot drugi sta kar naprej obljubljala, da mi bosta izplačala dohodek in tako sem, oslica, čakala, da zraste trava. Od obljub je skratka težko živeti. Doletela me je celo poškodba na delovnem mestu. Svoje pravice sem uveljavljala prek sodišča, in to je dokazalo upoštevalo. Če pa več sodnih izterjevalcev pride k delodajalcu, ki je dolžan kar vseprek, se rado zgodi, da ta prepiše firmo denimo na zunajzakonskega partnerja oziroma katerega drugega sorodnika, ki po zakonu niso nič dolžni, skratka – vsi so nedolžni. Gre za takšne in drugačne finte v levo, ki jih uporabljajo premeteni delodajalci, žrtve pa so poštene in delavni ljudje. Morda pa bo svet vendarle kdaj boljši?

Vaša Smiljana

SUŽNJA ČLOVEŠKE POKVARJENOSTI, 16. DEL

08
KRALJI
ULICE

Dejstvo, da ji ni treba več skrbeti, kje bo pojutrišnjem spala, ji je dalo moči, da vklopi delovne mobitele, seveda po mrzlem tušu, ki je z nje spral posledice prekrokane noči. Kmalu so telefoni začeli zvoniti in v štirih urah je odpravila šest strank, dve sta ji dali več, kot je za masažo računala, tako da ko je zaprla vrata za zadnjo stranko in se je spet oglasil eden od mobitelov, se je nasmehnila in sprejela še dve stranki. Eden od teh je bil preveč sramežljiv in je potreboval družbo prijatelja, ki ga je na koncu pregovoril, da se je tudi on prepustil masaži. Ko sta odšla, je vsa zadovoljna preštela zasluženi denar: 470 evrov v petih urah! To je bil njen rekord, ki je kar klical po praznovanju. Trgovina, vino, diler. Triperesna deteljica! Vsa zadovoljna je srkala vino, ko je okoli petih popoldne pozvonilo na vratih. Vstopila sta delodajalec in še neki moški, ki je dajal vtis klasičnega mafijca: črna obleka, pobrita glava in težka zlata veriga okoli vratu. Stisnilo jo je v želodcu. Delodajalec jo je pozdravil, tujec pa jo je le nemo in zabodeno opazoval. Njegove poglede je občutila kot laserske žarke na svojem telesu. Delodajalec je v zadregi začel pojasnjevati, da mu na žalost v tako kratkem času ni uspelo najti primerne nastanitve zanj, zato ji bo pomagal njegov dober prijatelj Arif. Ta je nestrpno prekinil njegov monolog in v srbohrvaščini pojasnil, da je po njegovem pripovedovanju pričakoval več, da je ona dobra kvečjemu za Cigane in devičinke in da ni šans, da mu da zanj 10.000 evrov, kvečjemu 3000! Nuši se je začelo vrteti v glavi, tako da se je oprijela roba mize. Kaj za vraga se tu dogaja? Ali prav sliši? Je mogoče, da je ona tukaj v vlogi nečesa, kar se prodaja? Kot da bi bila govedo in bi se dva kmeta pogajala o njeni ceni! Delodajalec je poskušal dvigniti ceno z zagotovitvijo, da je izkušena in da mu lahko pokaže slike. Arif pa ga je jezno prekinil in rekel, da ga prav briga za slike, se obrnil k Nuši in ji z osornim glasom ukazal, naj se sleče. Zaradi tona njegovega glasu in pretečega delodajalčevega pogleda se je počasi začela slačiti, kar

pa je bilo za Arifa prepočasi, saj se je jezno zadržal, da tukaj ne misli pričakati novega leta in naj raje pohiti. Ko je končala, je stopil k njej in jo začel grobo pregledovati. Njegove velike in močne dlani so jo pretipale od glave do pete, tako da se je, ko je končal, počutila kot masa za piškote. Na njegovem obrazu se je pojavila iskra zadovoljstva, ki pa je kmalu izginila. Obrnil se je k delodajalcu in rekel, da mu zanj kot dobra duša odšteje 3500 evrov. Delodajalec še ni obupal in je poskušal dvigniti ceno. Brez uspeha. Arif je kmalu odšel. Nuša se je še vedno šokirana začela oblačiti, delodajalec pa je nervozno korakal gor in dol po kuhinji. Ko se je oblekla, je poskušal razložiti, kaj in zakaj se je pravkar zgodilo. Začasno, dokler ona ne najde stanovanja, bo pri Arifu, kjer pa ne bo masirala, temveč se bo prostituirala. Denar bo dajala Arifu ali pa komu od njegovih sodelavcev in dokler bo ubogala in ne delala težav, ji ne bo nič manjkalo. Nuši se je stemnilo pred očmi, kot da bi jo pravkar zadela večtonska utež! Od osuplosti sploh ni mogla spregovoriti. Prvič, odkar ga je spoznala, je tudi na njegovem obrazu zasledila sočutje in morda celo krivdo. Preden je odšel, je stopil k njej, ji položil roko na ramo in rekel: »Oprosti.« Ko so se za njim zaprla vrata, je še kakšnih deset minut nemo sedela za mizo in srepo bolščala v prazno. Dejstvo, da je bila prodana kot kos mesa, da svoje telo ponudi na razpolago bog ve kakšnim izprijenim seksualnim fantazijam Arifovih strank, jo je pognalo proti veceju, kjer je izbruhala tisto malo hrane in vina, kar je imela v sebi. Potem je slabotno objela školjko in začela jokati. Želela si je, da bi solze sprale in s seboj odnesle vse težave, ki so jo doletele. Skozi slap solza jo je nenadoma spreletela misel, da vendarle obstaja en izhod iz te situacije. Prvič v življenju je pomislila na samomor.

Marko Nakrić

MESTO — VELEMESTO?

Z odhodom na srednjo šolo so se mi odprla nova obzorja. Konec je bilo lokalnega okoliša petih ulic. Spoznavati sem začel nove zadeve, ljudi, običaje, ja, lahko bi rekel, da sem začel odkrivati nov svet. Seveda je bilo prvo in najbolj pomembno, da odkrijem, kje se dobivajo punkerji, in ni trajalo dolgo, saj so tako kot jaz izstopali iz »normalne« množice ljudi.

In Taubi je bil tu! Medex (danes lokal Parlament) je bil baza. Plečnikov trg (uradno) se je čez noč s sprejem na Medexovi steni preimenoval v Johnny Rotten Square. In bolj ko so marljivo belili ta napis, bolj se je čez noč ponovno pojavil. Ni pomagalo niti to, da so tam v bližini Maximarketa postavili miličnika, ki je nadzoroval ta zid, Johnny Rotten se je vztrajno vračal. Tam smo bili vsak dan in spomnim se, da so se »normalneži« izogibali prečkanja tega trga. So se nas bali? Saj nikomur nismo nič hoteli. Ali kot so peli Lublanski psi: »Bli smo tam kot vsak popoldne / žical smo za per / in nismo hotel nič drugega od tega popoldneva / ...« Ja, tako je to bilo. Največji problem je bil v tem, da nismo imeli denarja, česar gostinke v Medexu niso trpele, saj jim je posel pešal. Predstavljajte si, da se v lokal natepe 50 punkerjev in vsi skupaj imajo za 10 piv. Logično, da je bilo naenkrat, nekega lepega dne, prijaznosti konec in so nas nagnali iz lokala. Vanj nismo imeli več vstopa. Če je vstopil kdo, ki je v gostinkah vzbudil sum, da je naš, je bil, četudi je imel denar, izgnan. Ni bilo druge kot odkriti drugo bazo. Rio. Ja, samo čez cesto.

Pravi socialistični pajzl. Pijanci in mi, skratka, bratje. Niti vojska (JNA) ni zahajala tja. Toda ... Večkrat smo se spraševali (seveda, kadar smo imeli za pivo), ali jo to točeno pivo res le pivo – tako prekleto vodeno je delovalo. Pa saj je vseeno, glavno je, da imamo kam iti. In še Knafljev prehod je bil poleg, kjer smo žicali za liter vina iz sosednje trgovine.

Takrat sem spoznal valeron kapljice. Šus za znoret. V liter vina smo stočili celo stekleničko in potem to spili – možgane je dobesedno lansiralo v neko drugo dimenzijo. Takrat se mi je pogosto dogajalo, da nisem mogel obstati na mestu in sem začel bloditi po mestu.

Tako je Taubi začel spoznavati vlemesto, imenovano Ljubljana. Vendar pa to ni bilo vse. Zaradi svoje pripadnosti tej družini sem začel zanemarjati šolo. Vse več sem izostajal od pouka. Najprej zadnjo uro, pa zadnji dve uri, dokler se ni končalo tako, da sem po drugi šolski uri zapustil pouk in odšel v bazo. Na začetku so mi še pisali neopravičene in me kaznovali z ukori vseh vrst, potem pa so videli, da iz te moke ne bo kruha in me niti kaznovali niso več ali mi pisali neopravičenih ur. Name so se spravili tako, da če so me zalotili v razredu, sem bil vprašan, in tako sem plaval med ocenama 1 in 2.

Kaj naj, bili so pač taki časi.

Taubi

TATU ZGODBA

Tatu je bil narejen v zaporu že kar nekaj let nazaj. Naredila mi ga je ena izmed zapornic, in sicer tako, da je dala skupaj tri šivanke. Za izbor tega motiva sem se odločila, ker sem rojena v znamenju škorpiona.

Tanč

foto: Zvezdara

LEBDIM

Vstani, ti mrcina,
ura je devet,
na Kralje bo treba
kot tista moja
vsakdanja je potreba.
Jaz pa lebdim, lebdim
in na vsake toliko se zavrtim.
Da, vstanem, ti gospodinja zima,
ki vsako jutro kot led oči mi zalima.
O, ti zima, proti
Kraljem letim-do-neba,
saj je kot tista jutranja potreba.
Jaz pa lebdim, lebdim
in na vsake toliko se zavrtim.
Na poti mrzli pri stari slavi
policaj me zaustavi,
osebno išče
in celega me preišče,
jaz pa kot sem navajen,
rečem, izvolite Kralje ulice prodajam,
on pa zaihti,
fant, saj bi, vendar pod

palcem ničesar ni,
zazreva se v oči
in vsak na svojo stran zbeži.
Jaz pa lebdim, lebdim
in na vsake toliko se zavrtim,
saj proti Kraljem ulice na
toplo kavo hitim.
Medtem pa v sebi bešno ihtim in
kot mrzel veter me prešine
da, da človek si tudi ti, zato
letim, letim
in na vsake toliko se zavrtim.
Vendar spreleti čustvo me,
toplina, gospod kot jaz
človek si, zato se zavrti in
lebdi, lebdi tudi ti.
Jaz pa svojo pot s toplo kavo
že na cilju.
In lebdim, lebdim,
na vsake toliko se zasmejim.

Nenad

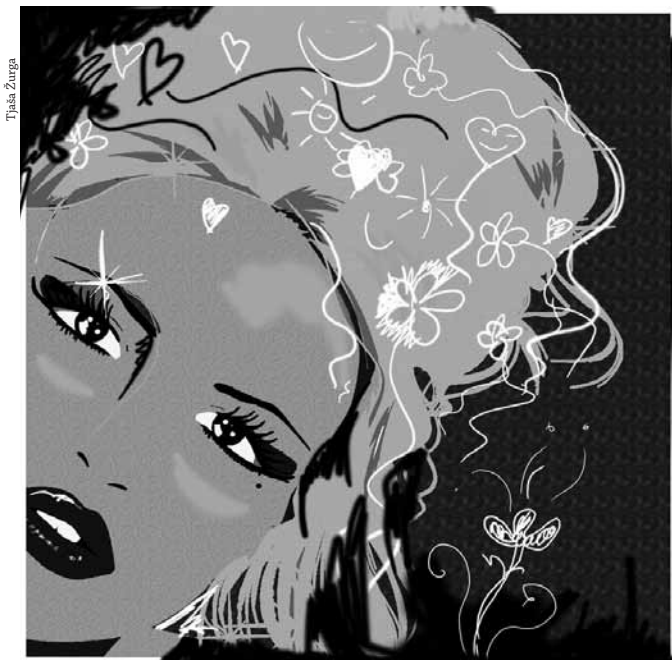
KOMUNA, 2., ZADNJI DEL

010
KRALJI
ULICE

Nato je prišla ona. Če verjamete ali ne, sem, še preden sem jo prvič zagledal, v srcu vedel, da bova skupaj. V bistvu sem se veselil, ko sem slišal, da prihaja nova deklica v center, in upal, da bo luštna (jebi ga, luštne so na vrhu seznama). Ko sva se prvič zagledala, sva vedela. Bila je ljubezen na prvi pogled (tudi to se dogaja). Ker sem bil že tretji dan odgovoren zanj, si nisem mogel kaj in zgodilo se je samo od sebe, bila sva zaljubljena, in to sva si dala vedeti. Ker ljubezen v komuni ni zaželena, je bila off limits, rajsko jabolko, a sva skrivaj uspela prebiti nekaj lepih trenutkov. Po treh tednih je niso več nadzirali na vsakem koraku, zato sva skovala načrt. Ponoči, ko vsi spijo, se izvaja vela (šp. pr. bedenje, sveča). To je celonočno nadziranje »klientov« komune. Velo izvajajo tri osebe, tako da so parkirane pred sobama novincev in deklet do zajtrka, vsako uro pa dve osebi opravita obhod in preverjata prisotnost, kajti ponoči marsikdo izpuhti, redkokdo pa se vrne. Načrt je bil naslednji. Ob dogovorjeni uri je moj kontakt, ki je bil tisto noč odgovoren za velo, poslal ostala dva fanta na običajen obhod, medtem sem jaz pod odejo natlačil obleke in oblikoval človeško postavo, čevlje pa sem pustil pred vrati. Bos sem se skril v kuhinji in čakal, da odideta mimo mene. Nato sem tiho smuknil v 1. nadstropje in plačal prijateljsko uslugo, tri evre. V komuni, kjer primanjkuje keša, je vsak evro dobrodošel. Vstopil sem v sobo, kjer so bila nastanjena dekleta, in se odplazil pod rjuhe moje drage. Kaj se je dogajalo, mi najbrž ni treba razlagati, lahko pa namignem, da sem prej tri mesece stradal tesnejšega dotika, zato je bilo precej divje. V isti sobi je spalo pet punc in vse razen ene so se zbudile, kar pa naju ni zanimalo. Seveda so razumele situacijo, čeprav jim ni bilo lahko, saj so v komuni vsi horny. Po eni uri me je prijatelj stežka spravil ven, nisva se hotela ločiti, ampak kaj drugega ti itak ne preostane. Tako sva se skrivoma dobivala na razne načine, dokler naju ni nekdo naznanil terapevtom. Koliko jeze je bilo v njih! Takoj so naju ločili in poslali v dva različna centra. Jaz sem končal na vasi, kjer sem kazensko skrbel za živali, ki jih ni bilo malo, ona pa je šla v majhen center v mesto. Če dokažeš, da ni šlo samo za seks, imaš možnost zaživeti skupaj.

To se ne dogaja ravno pogosto, vendar sva zaprosila za couple in poskusila dokazati, da misliva resno. Po štirih mesecih ločenosti in »celibata« sva dokazala, da si želiva biti skupaj, zato sva dobila svojo sobo, celo hiša, v kateri sva živela, je bila zaradi nekaterih okoliščin prazna. To so bili lepi časi, vendar so se nad naju zgrinjali temni oblaki. Opazila sva, da se terapevti, ki so vodili komuno, obnašajo sumljivo. Imela sva prav! Odgovorne osebe, ki so petnajst let »služile« v dobro drugih, so se zadevale. Na moje začudenje je malokdo opazil, da jih cel dan ni bilo iz sobe, da niso imeli apetita, da so po grlu komaj spravili skorjo kruha. Boula (miks koke in heroína) jih je ogrnila v plašč peklenške simfonije v izvedbi limone, žlice in šprice. Ker nikoli nismo cinkarili, smo bili tudi tokrat tiho, na žalost pa smo situacijo obrnili sebi »v prid«. Potrpežljivo smo zbirali denar od kavic in podobno, saj v centru ne razpolagaš direktno z denarjem, marveč je ta na posebnem računu, dnevno pa lahko dobiš le okoli 5 evrov. Ko sem prišel na vrsto za celodnevni izhod (acompanante – spremljevalec, kopilot), sem bil pripravljen. V komuni nihče ne sme sam iz centra in še ob resnično redkih priložnostih, ko si accompanante, moraš upoštevati pravila. Tako sem se neko dopoldne, po kakšnem letu staža, odpravil ven. Ko sva s šoferjem prispela v Bruselj, je doživljal živčni zlom. Razlagal mi je, da mora vrniti knjigo v knjižnico in da je panika, ker ni bilo prostega parkirnega mesta in bo zamudil njen delovni čas. Tako je divjal po centru mesta in rjovel, meni pa je bilo vse jasno. Kolikokrat prej sem že to sam doživel, ko sem komu od bližnjih prodajal podobne zgodbe. Ko sva se končno ustavila, sem mu popolnoma hladno rekel: »Jaz bi tudi nekaj kupil.« Presenečeno me pogleda in zaigra zaprepadenost: »Kaj, jaz grem samo knjigo vrniti, si zmešan??« Kaj sem mogel, bil sem tiho in nisem rekel niti besede več, nič ga nisem prepričeval. In je šel. Ko se je vrnil, se je usedel v kombi in mi takoj rekel: »Iti morava v Antwerpen.« Očitno je zamudil »knjižnico«, pa sva šla. Scena v tem pristaniškem mestu je kakor iz ameriških filmov. Na razsutem otroškem igrišču, v nekakšnem getu, stojijo sumljivi osebk, ki jim samo namigneš in zadeva je urejena. Ko sva se vrnila nazaj, sva zamujala nekaj ur, vendar terapevti niso nič spraševali, saj so čakali na priboljške. Tako smo sem in tja zablužili, z zdravljenjem pa ni bilo nič. Na koncu je prišlo tako daleč, da si je eden od terapevtov drznil »sposojati« denar z naših računov, pa še zmeraj ni bilo nikomur jasno, kaj se dogaja. Zgodba se je končala tako, da je odgovorna oseba (Miguel) za vso Belgijo izključila mojo deklico iz programa, terapevt pa mi je za njegovim hrbtom molil 50 evrov, ki si ji je »sposodil«, in me z očmi prosil, naj bom tiho. Itak, da sem bil tiho. Zaradi preproste pritožbe čez hrano je morala spakirati stvari, jaz pa sem seveda odšel z njo. V resnici, kot sem kasneje izvedel, mu je bilo jasno, kaj počnejo njegovi sodelavci, jezo pa je stresel nad nič hudega slutečo bejbo. Ne želim vas strašiti, še vedno menim, da je za narkomana zelo dobro, če se odpravi na zdravljenje v komuno. Treba je samo dobro razmisliti, v katero boš šel, če pa je prisotna še osebna želja po pucanju, je polovica dela že opravljenega. Čim manj se drogirate, life is beautiful.

Minister za zdravje

24 UR NA URGENCI

Vedel sem, da slovensko zdravstvo ni v zavidanja vrednem stanju, ampak da so razmere tako katastrofalne, si pa nisem predstavljal. Zaradi moje zlorabe tekočih substanc, ki te naredijo veselega in za nekaj časa nestabilnega v nogah, se je moje telo obrnilo proti meni. Na vse strani sem se začel napihovati, od nog pa vse do pljuč. Vzrok – kopičenje vode. Kmalu nisem mogel narediti več kot 10, 20 m, ne da bi se ustavil, ker sem bil enostavno preveč zadihan. Stopnice – Kristusove muke. No, ne ravno, ampak precej blizu. Nisem zmogel več kot štirih stopnic naenkrat! To so opazili tudi nekateri moji znanci in ljudje, ki sem jih vsak dan srečeval, in kmalu so se začela vrstiti vprašanja, zakaj ne grem k zdravniku! Jaz pa zdravniki nekako ne gremo skupaj, ampak tokrat pa sem pošteno pretiraval z odlašanjem, tako da me je Milan K. z Bojanovim prigovarjanjem dobesedno zvlekel na urgenco, IPP – internistično prvo pomoč. Tja sva prišla v ponedeljek, 18. 4., okoli 16.30. Sprejem in čakanje. Milan me je kmalu zapustil, saj ima navsezadnje svoje življenje, brez veze, da meni brez potrebe igra varuško. Potem pa čakanje in še enkrat čakanje. Uvodni pregled sem imel sicer kaj kmalu, in zavedal sem se, da obstajajo primeri, težji od mojega, poleg polnega hodnika čakajočih, ampak da za menjavo izmene potrebujejo več kot eno uro? Halo?! Ko sem ravno hotel vprašati, kje lahko dobim obrazec za vlogo za pokojnino, saj sem pričakoval, da jo bom v tistem hodniku dočkal, sem končno prišel na vrsto. Pregled je trajal eno uro, s tem, da sem od tega vsaj 15 minut čakal na eno in potem še na drugo zdravnico, ki ji je prva samo narekovala podatke, ki jih je že prej dobila do mene. Medtem je mimo mene vrvel direndaj urgence, kjer so se iskali aparati, pacienti in ne nazadnje zdravniki in sestre. Ordinacijo sem zapustil ob 22.47. Dve uri čakanja na izvide, čeprav je bil rezultat že znan; sprejem na gastroenterologijo. Izvide sem dobil ob 00.58. Prijavna sestra mi je uredila začasno posteljo, in to v neki ropotarnici za čistilke, saj je bilo tam polno metel in čistil. Vse sobe so bile namreč zasedene. Tisto noč sploh nisem zatisnil

očesa, saj je vsakih pet minut, malo pretiravam, vsakih 20 minut pa res, nekdo vstopil ali samo pokukal noter. Hrana? Kaj je že to? Poležavanja sem bil sit, tako da sem se okoli sedmih zjutraj preselil na hodnik, kjer ni bilo take gneče kot dan prej. Okoli pol osmih sem vprašal neko zdravnico, kako dolgo bom čakal na deportacijo na Japljevo. Ni vedela, predlagala mi je, naj vprašam sestro. Ustavim torej prvo sestro, ki primaha mimo, ona pa: »Počakajte na zdravnike, imajo raport, oni bodo najbolje vedeli.« Kakor se rad izrazi neki Mladinin kolumnist, v imenu Zeusa, a tukaj kdo kaj ve, a sploh kdo dela? Kmalu se mi je zazdelo, da so plačani na kilometer, ne na uro. Nonstop sem videval ene in iste obraze, ki so letali zdaj sem, zdaj tja. Ob 10.46 (za natančno uro vem zato, ker sem sedel točno pod njo) sem spet ustavil sestro, ki je na moje vprašanje odgovorila: »Ne še.« Ko mi je ura od neprestanega buljenja že poplesavala pred očmi, končno zaslišim svoj priimek. Aleluja! Ura 12.07. Transport do gastroenterologije po neskončnih podzemnih hodnikih in končno sprejemna pisarna. Moje veselje je bilo kratkotrajno, saj je na sprejem pred mano že čakal en gospod. Kaj kmalu se je izkazalo, da nimajo več proste postelje, gospoda so po hitrem postopku odslovili, mene pa je čakala še ena deportacija – Splošna bolnišnica Jesenice. Pa čeprav je primarij izrazil mnenje (ker na podlagi izvidov ne bi moglo biti nič drugega), da sploh nimam vode v trebuhu. Očitno gospod primarij nujno potrebuje obisk pri okulistu, saj je bil moj trebuh tak, kot da bi bil v sedmem mesecu nosečnosti! Čakanje na rešilca do 15.53 (spet sem imel uro nad glavo), vožnja do Polja, kjer smo pobrali še enega pacienta, naslednja postaja pa je bil Golnik. Tam smo odložili neko gospo, v Begunjah je izstopil sotrp in iz Golnika, in končno sem se, bolnik, usmeril proti Jesenicam, zadnji postaji, kjer me je prijazno osebje sprejelo nekaj čez 18. uro in mi po več kot 24 urah ponudilo obrok.

Marko Nakrič

NAJINA POROKA

Poroka se je zgodila 11. 5. 2011 na Ljubljanskem gradu. Poročil sem se s punco, ki sem jo spoznal na Kraljih ulice in jo tam tudi vsak dan srečeval. Vse drugo pa je naredila usoda, kajti očitno lahko tudi brezdomec najde svojo sorodno dušo, ljubi in živi svoje sanje, pa čeprav na cesti. Pokojni dedek mi je vedno govoril: »Vedno vzemi, kar se ti ponudi, in ne glej kozarca kot napol praznega, temveč kot na pol polnega.«

Tadej

Nikoli si nisem mislila, da bom svojo sorodno dušo našla na cesti kot brezdomka! Svojega moža sem spoznala na Kraljih ulice in, kaj naj rečem, iskrica je padla in ogenj se je vnel. Poročila sva se na Ljubljanskem gradu, oblečena v prelepo poročno obleko, ki je bila darilo mojega moža! To je bil najlepši

foto: osebni arhiv

dan v mojem življenju, predvsem ko mi je mož nadel poročni prstan, mi rekel, da me ljubi in me poljubil. Moje sanje so se izpolnile, in to celo lepše, kot sem si mislila!

Špela Blatnik

NEK AJ

cestnih

KAKO JE, ČE BREZDOMEČ ČAKA OTROKA

Ne ve, kje bo spal, niti kje se bo otrok rodil, ne ve, kaj bodo jedli, ali bo imel otrok tako življenje kot on in ženska – bodoča mati. Mislim, da mu ni lahko. Ampak takih bolečih skrbi ne moremo nositi v sebi. Zato poiščemo nekoga, ki mu lahko zaupamo in pričakujemo, da bo pomagal. Vsaj z nasvetom ali pa tudi konkretno. Ker človek za preživetje potrebuje veliko manj, kot si v zahodni civilizaciji predstavljamo, je problem takoj malo manjši. Vse se vrti okrog finančnih časti. Ali pa položaja, ki ga ima človek med soljudmi. Najhujše je vprašanje, ali otroka imeti ali ne. Toda mislim da to vprašanje obrača smisel življenja v prazno. Če bi naši starši razmišljali v to smer in se odločili, da nam življenje ne pripada, nas ne bi bilo. Ne bi bilo ne smeha, ne joka, ne žalosti, ne radosti. Otroci so v vsakem primeru sad ljubezni, čeprav kratkotrajne, mogoče samo trenutne. Zato, mama, hvala, ker si me rodila, in žena hvala, ker si mi dala sina.

Kavica

KAKO ME JE KRALJ ULICE POVABIL NA KALAMARE

Bil je en lep, vroč dan sredi poletja, Kralji so se zbirali okoli Prešernovega spomenika, vsake slabe pol ure so se premikali za senco, ker se je v njihove gole glave začelo upirati sonce in so se počasi, a vztrajno premikali v krogu spomenika. Špelca smo mu pravili in pravzaprav niti ne vem, kakšno je bilo njegovo pravo, krstno ime. Zame je

bil Špelca, prečudoviti Špelca in nič drugega. In bil je pravi moški!!! Ta Kralj ulice je bil resnično nekaj posebnega. Nikoli ni bil agresiven, vedno je dal, kar je imel. Če ni imel v materialni obliki, je dal v drugačni, srčno prijazni, na primer nežno besedo vimeni prijaznosti in ljubezni. Vedno je bil poln upanja in optimizma, nikoli pa ni želel govoriti o svoji družini in najbližjih, zato sem menila, da to niso bili njegovi najsrečnejši časi. No, ampak med Kralji ulice je bil Kralj, nihče se mu ni upal približati brez spoštovanja, tudi zaradi njegovega dolgega kraljevskega staža in tako dalje ... No, ta poletni dan je bil vražje vroč, pili smo (kaj pa drugega) in postali lačni! In tako me je naš Veliki Špelca, Kralj med Kralji, nagovoril:

»A s keaj lačna, Maruša?«

Jaz pa sem mu odgovorila:

»Veš da, Špelca!«

»No, pa pejva v ribjo restavracijo pod drugo stran Trompostovja!« je še pribil. In sva šla. Špelca se je komaj prigugal za mano in glede na procenete alkohola v njegovi krvi (pa ne samo zato) sva morala na postrežbo čakati dobre pol ure namesto običajnih deset minut. Že to je v meni kresalo besede, kot so: nefer, tujci imajo prednost, ker imajo več keša, Špelca in jaz očitno izgledava neprimerno, ta dva sta se prišla sem samo zabavati, ne pa naročit pravega kosila ... Je bil pa to dan, ko mi je Špelca, Kralj ulice, meni, ubogi študentki, ki sem se čutila manj kot nič in ne vedoč, da bo ta moj najljubši Kralj, častil kosilo. Kosilo s kalamari, pomfrijem, solato in pijačo. Špelce ne bom nikoli pozabila. Ta človek je premogel lepo mero dobrote, več kilogramov dobre volje ter ogromno dobrih, iskrenih besed. I love you, babe ... R.I.P, vsi te ljubimo!!! Ostani Kralj še naprej.

Tvoja Prijateljica (z veliko)
Barbara Maruša Pišlar

PRIMERJANJE JE ZA BEDAKE

Sodobni čas je čas hitrih informacij, ki šibajo mimo našega uma kot rakete. Obenem je to čas, ki je prinesel na zemljo vse več bedakov. Je tudi čas tekmovalnosti, prioritete, hierarhije in družbenih lestvic. Čas 21. stoletja, ko po vsem, kar je za njim, človek še ni dojel bistva: da namreč smisel našega obstoja ni samo v tem, da si od nekoga boljši ali celo slabši. Ni bistvo

v tem, kdo je med vsemi najboljši in kdo najslabši, in niti ne v tem, kar nas uči v šolah – dober in sprejet je le odličen, ostali pa?? Popolnoma zgrešen je pomen besed, ki silijo k enemu samemu namenu – to pa je medsebojno primerjanje. Primerjanje zakaj in čemu? Primerjanje kot potreba socializacije? Človeško življenje je prekratko, da bi se ukvarjali s primerjavami. Na koncu od nas ne ostane nič več kot hrana za črve. In v primerjavi s svetom, naravo, rastlinstvom in živalstvom je človek le pljunek v morje. Odprimo oči, nikoli nismo bili nič, nikoli nič ne bomo in prav isti nič bomo postali ...

Žigazaga

UMETNOST

Ko hitim proti likovni akademiji, se mi kot vedno mudi, pot me dostikrat pelje čez Tivoli, kjer opazim sedeč kip s knjigo v roki. Lahko tebi, mu pravim, tukaj sediš in bereš knjigo. Zvečer ti pa posvetijo z lučko, da bolje vidiš. Popolnoma varen si, v srcu narave, poleg ribnika, kjer ti pojejo ribe. Pa naj še kdo reče, da nimaš družbe in tudi časa na pretek. Sama hitim na akademijo. Seveda, tudi jaz imam čas, ampak ali si sploh pomislil, da se ne morem ves dan pogovarjati s tabo? Imam še druge obveznosti. Saj ti privoščim, privoščim ti čas in mir, ki ga imaš zase podnevi in ponoči, kot tudi klopco, ki je samo tvoja. Veš, Tivolija še nikoli nisem v celoti prehodila pa tudi Rožnika ne. Pot je zanimiva, verjamem ti. Dostikrat se tja odpravim s prijateljico, kar je dober trening za telo, podobno kot Šmarna gora. In rada ustvarjam in si vzamem čas za sočloveka. Sedaj pa res moram iti. Naslednjič si bom spet vzela čas zate in ti prišla delat družbo.

Iva Tisa

UBOGI PROLETARCI

V Ljubljani obstaja restavracija, v kateri imajo vitrino in v njej maketo vikenda z Raba. Šef delavcem, da bodo ti pridni in maksimalno učinkoviti, obljublja, da bodo za nagrado šli tja na plačani dopust. Pridno delajo nadure na ta račun, nenehno se trudijo, nekdo od

zaposlenih tam dela že sedem let, a obljuba še ni meso postala. To ustno izročilo obljub se prenaša iz »roda v rod« (zaposlenih), vendar – kako naj bi se uresničila, če pa je vikend stalno zaseden, tam sta lastnik in njegova žena ...

Jakob Harisch

ZAČASNE ZAPOSLOTITVE

Prek raznih agencij, ki so posrednice v iskanju primernih služb, dobiš delo, recimo, da postaneš viličar. Potem ti obljublajo, da boš za omenjeno delo bolje plačan ali pa da ti bodo plačali tečaj, da opraviš izpit za voznika viličarja. Vse to so v glavnem prazne obljube, zato se je zgodilo, da sem viličarja parkiral v pisarni.

Jakob Harisch

ANEKDOTE IZ PRODAJE

KDOR Z MALIM NI ZADOVOLJEN, VELIKEGA NI VREDEN

Sem prodajalka KU, čeprav prodam le osem revij na mesec. Razlog pa je ta, da po cesti ne morem prodajati zaradi bolezni. Celotni primeru lepega vremena bi zdržala največ dve uri. Če pa hočeš prodati kaj več, moraš zdržati cele dneve. Zato sem zadovoljna, da prodam vsaj teh osem kosov, ki jih ponudim osebnim znancem. Nekateri mi plačajo tudi dva evra za izvod, druge pa čakam za en evro, ker včasih nimajo drobiža. Tako pač je in kakorkoli že je, dobro je.

Vaša Smilja

MIDVA SE PA POZNAVA

Zaradi lokacije, na kateri prodajam Kralje (podhod železniške postaje), včasih med množico večnoma nepoznatih obrazov pride nasproti znani obraz. Ker tam prodajam že skoraj štiri leta, za nekatere dobro vem, na kateri vlak se jim mudi. Tako sem pač prodajal, ko k meni stopi ženska, nekako mojih let, vpraša za ceno in

se mi skrivnostno nasmehne. Malo bolj jo pogledam, inakar me spreljti, da jo od nekod poznam. Ampak od kod? Izroči mi 10 evrov, noče slišati za vračilo, in me vpraša, ali vem, kdo je. Priznam ji, da se mi zdi znana, ampak ne vem, kam bi jo dal. Zasmeji se in mi hudomušno odvrne, če sem pozabil, da sem v osnovni šoli lezel za njo. Šele po teh besedah se zasmejim tudi sam in v njej spoznam svojo prvo neuslišano ljubezen. Povabi me na pijako in med srkanjem kave izvem, kam jo je življenje odpeljalo. Kmalu se posloviva, saj mora ujeti vlak.

Marko Nakrič

RAZLAGA POMAGA

Že lep čas prodajam Kralje, zadnje čase najpogosteje pred Kapitljem. Tam sem tokrat stal že zgodaj zjutraj in ponudil Kralja starejši gospe, ta pa me je okarala, češ naj si raje najdem službo. Mimo mene je vstopila v trgovino. Ko pa je prišla ven, je bila čisto drugačne volje, saj ji je prodajalka očitno razložila, kaj so to Kralji in da revijo jaz najprej kupim in jo potem za pol evra dobička prodam naprej. Prišla je k meni in mi v roko stisnila celega dvajsetaka, povrh pa me povabila na kavo. Povabilo sem glede na uro z veseljem sprejel in imel z njo prav prijeten pogovor. Razložil se ji malo več o Kraljih ulice in o konceptu. Od tedaj vedno pride do mene in z dobro voljo kupi Kralja.

Tadej

STEREOTIP

Gospa pristopi k meni in me zaprepadeno meri, očitno pri sebi napeto tuhta, naposled pa izjavi: »Vi pa ne izgledate kot klošar!« Zvenelo je, kot da bi, če že prodajam ta časopis, moral biti videti ubog in umazan. Zato sem ji odvrnil: »Kako pa naj bi po vašem izgledal klošar?« Vprašanje je ostalo retorično, čeprav ni bilo mišljeno kot tako.

Jakob Harisch

STALNA STRANKA

Kot vedno sem prodajal v Kosezah, ko je k meni prišla stalna stranka. Malo sva debatirala, nato pa sem ji izročil revijo. Gospa je brskala po torbici za denarnico:

Ko jo je končno našla, je ugotovila, da ima le 20 evrov skupaj. Jaz sem komaj začel delati, zato nisem imel dovolj, da bi ji lahko vrnil razliko. Odločil sem se pač, da ji revijo podarim, saj mi ona da vedno kak evro več, kot ta stanje. Gospa se je zahvalila in mi obljubila, da mi bo drugič dala malo več, potem pa odšla. Ni minilo niti 10 min, ko se je vrnila s petimi evri v rokah in priznala, da jo preveč peče vest. Enostavno si ni mogla dopustiti, da mi ne bi plačala. Denar mi je potisnila v roke in rekla, naj bom priden in naj si kupim kaj za pod zob.

Perice

DOBRI LJUDJE

Že kar nekaj časa prodajam, pa se mi še ni zgodilo, da bi me kdo tako presenetil, kot me je neznana starejša gospa. Ta je skoraj planila v jok, ko sem ji pojasnila, da sem poročena in da z možem živiva na ulici. Na silo se je nasmehnila in mi v roke stisnila bankovec za 50 evrov. Nekaj časa sva se pogajali, saj se mi je to zdelo absolutno preveč. Potrepljala me je po rami in mi rekla, naj se ne sekiram ter naj z danim denarjem čim boljje ravnam. To so res dobri ljudje.

Spela Mankoč

RESNIČNA 47

V mesecu maju sva se z Ančko odpravila na vikend paket na morje. Na sobotno jutro sva se z vlakom odpravila proti Kopru. Ustavila sva se na znani koprski tržnici, popila jutranjo kavico in začela prodajati Kralje. Prodaja nama je kar šla, saj nekateri že kar dobro poznajo našo revijo. Moram pa seveda omeniti prijazno starejšo stranko. Stopila je do naju, naju prijazno pozdravila in rekla: »Evo, pa bom zopet dobila Kralja.« Seveda sem ji ga prodal. Pogledala je v mojo torbo in v njej opazila še dva stara izvoda. Vprašala me je, ali tudi ta dva prodajam, seveda sem ji odgovoril pritrdilno. Vzela je vse tri Kralje in nama izročila pet evrov. »No,« sem v šali rekel Ančki, »zda si pa lahko privoščiva zasluženi počitek.«

Roman

OSTALI BREZ DIHA ... NA DELAVNICI DIHALNIH VAJ – ART OF LIVING

foto: Tanja Vučem

Dne 18. 5. in 23. 5. smo se dobili na Kraljih ulice in šli v park Tivoli na dihalne

vaje. Vodil jih je par prostovoljcev iz Art of Livinga, prijazen Andrej in še bolj prijazna Mariza. Na delavnici, ki bi jo težko poimenoval samo delavnica, smo bili prisotni Ančka, Ćimi, Laura, Tanja in jaz. Zdelo se mi je zelo v redu, saj je vse skupaj potekalo v sproščenem okolju. Na začetku smo se pogovarjali o virih življenja, vsak je prispeval svoje mnenje in tako smo prišli do enega zelo pomembnih virov – DIHA. Preizkusili smo dihalno tehniko dihanja skozi nos

(imenovano meh). Ob tem sem se počutil zelo sproščeno, na koncu sem za dve minuti celo zaspal, razlog za to pa sta bila po moji presoji dobro počutje in popolna sproščenost. Želim si, da bi se delavnica še kdaj ponovila. Obema prostovoljcem se zahvaljujem, ker sta me seznanila z nekaterimi popolnoma novimi stvarmi, predvsem pa hvala za prijetno družbo.

Darko Gostan

PODARI PLOČEVINKO

Tudi letošnji projekt Podari pločevinko je uspešno pripeljan do konca. V sredo, 1. 6. 2011, je bila zaključna prireditev 4. medšolskega tekmovanja v zbiranju pločevink, na kateri so bile podeljene nagrade najbolj uspešnim šolam in učencem. Nosilec akcije je družba INTERSEROH, d. o. o., ki ima

za svoje delovanje okoljevarstveno dovoljenje ministrstva za okolje in prostor. Podari pločevinko je ekološko-humanitarni projekt, v katerem zbiramo prazne aluminijaste pločevinke pijač in napitkov, z letošnjim letom pa smo začeli zbirati tudi prazne baterije. Seveda je glavni cilj akcije boj za čistejšo okolje in predvsem ozaveščanje ljudi, zakaj je koristno recikliranje odpadnih snovi. V projekt so vključene organizacije iz javnega in zasebnega sektorja, izobraževalne ustanove in neprofitne organizacije, ki na svojih lokacijah omogočajo vzpostavitev zbirnih mest za oddajanje pločevink. Vanje lahko odpadne pločevinke oddajajo tudi posamezniki, ki želijo prispevati k zmanjšanju količine končno odloženih odpadkov. Zbrana sredstva se razdelijo med zvezo društev za cerebralno paralizo Sonček, program Projektno učenje mlajših odraslih PUM in društvo Kralji ulice, izobraževalne ustanove pa zbirajo pločevinke večinoma zase, kar pomeni, da pridobljena finančna sredstva porabijo za lastne potrebe. Naj na hitro omenim, da za izdelavo 20 pločevink iz recikliranega aluminija porabimo toliko energije, kot za proizvodnjo ene pločevinke iz novega aluminija, da z recikliranjem ene pločevinke prihranimo toliko energije, kot jo porabi 100-vatna žarnica v dvajsetih urah, da samo v Veliki Britaniji kroži 12 milijard »piksn« na leto – če bi jih polagali drugo ob drugo, bi prišli do lune in nazaj – in da z recikliranjem ene pločevinke prihranimo energijo, ki prenosni računalnik napaja 11 ur. Zadeva je resna in malčki so se odlično odrezali. Poleg tega so tudi dokazali, da se resnično zavedajo koristi, ki jih projekt prinaša vsem nam. Zaključna prireditev, ki se jo je kot predstavnik Kraljev ulice udeležil Andrej Šimšič, je bila v Osnovni šoli Sostro v Ljubljani. Povezovalka programa in vodja projekta Podari pločevinko Špela Kotar je zanimiv program odlično izpeljala in navdušila vse prisotne osnovnošolce. Ob prijetnem druženju smo slišali, kako je projekt Podari pločevinko preživel šolsko leto 2010/11, ter izmenjavo delovnih izkušenj med mentorji in mentoricami ekoloških projektov osnovnih

šol. S petjem so nas zabavali učenci, ki so med drugim zapeli tudi pesem o pločevinkah, ki so jo sestavili sami, vmes pa so bile podeljene tudi nagrade. Zmagovalce akcije je izbirala žirija v sestavi Špela Kotar, Janja Koblar (Interseroh, d. o. o., na sliki), Tomislav Špilak (Sonček) in Jean Nikolič (Kralji ulice). Ocenjevanih je bilo več področij, poleg teže zbranih pločevink in baterij tudi vključevanje okolice v akcijo, umetniška dela ter spisi na temo Zbiranje pločevink in baterij za čistejšo okolje! Prva nagrada, to je 600 evrov, in posebna pohvala gre OŠ Stražišče, Kranj (podružnica Podblica), ki je zbrala kar 823 kg odsluženih pločevink, in to ob dejstvu, da je pouk obiskovalo samo sedemnajst učencev. Skupaj smo zbrali 2241 kg pločevink in 436 kg odpadnih baterij; največ teh je zbrala OŠ Sveti Jurij, to je 134 kg baterij. Seveda si pohvalo zaslužijo vsi udeleženci, ki s svojo prizadevnostjo naravo ohranjajo čisto in zeleno, in tudi podjetje Interseroh, d. o. o., ki projekt spodbuja in vodi. Program se je zaključil z razstavo izdelkov osnovnošolcev in pogostitvijo ob prijetnem klepetu in načrtih za 5. medšolsko tekmovanje v zbiranju odpadnih pločevink in baterij, ki bo po mojem mnenju še obširnejše, saj se mladina zaveda koristi, ki nam jih ta projekt prinaša. Ker je po svetu v obtoku 100 milijard aluminijastih pločevink, ki so 100-odstotno obnovljive, imamo še ogromno dela. Zato spremljajte projekt Podari pločevinko v šolskem letu 2011/12 in za mater zemljo naredite nekaj malega, nekaj, da ji nasmeh zbudi.

Jean Nikolič

foto: Jean Nikolič

Tudi dnevni center Kraljev ulice na Pražakovi 6 v Ljubljani je zbirna točka, kamor lahko prinesete odpadne pločevinke.

ANTIFA, FAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE

V torek, 17. 5. 2011, smo se na Fakulteti za družbene vede udeležili dogodka Antifa. V avli so nas pričakale mize, kjer smo razstavili promocijski material. Z zanimanjem smo si ogledali tudi ostale mize in predstavitve na njih, s čimer smo se seznanili s problematiko diskriminacije določenih skupin ljudi. Ker tudi sami spadamo med tako

populacijo, se tovrstnih prireditev z veseljem udeležujemo, saj se na tak način bolje spoznavamo in želimo, da tudi nas spozna širša javnost. Pa še zanimivost: pri vходу so študentje kuhali pravo (in to dobro) arabsko kavo, ki smo jo z veseljem in užitkom popili.

Irena Mrhar

foto: Tanja Vazem

ŠPORTNI KRALJI ...

Marijan Černigoj

... V KOPRU

V torek, 17. 5. 2011, smo se športni kralji v postavi Davor, Vili, Chris, Aco, Adem, Mario, Bojan, Stripi in Roman ob rani (osmi) uri zbrali pred prostori društva Kralji ulice in se odpeljali proti Kopru, kjer smo na povabilo zaporov Koper odigrali prijateljsko tekmo z zaporniki. Dvajset km pred ciljem smo imeli manjši zaplet (gumidefekt), tako da je na cilj prišlo le pol ekipe. Zaradi točno dogovorjenega termina smo morali hočeš nočeš v okrnjeni zasedbi odigrati prvi polčas, med pavzo pa je prišla na cilj tudi druga ekipa in nas odrešila, da smo

do konca tekme igrali v popolni postavi. A odrešila nas ni v celoti, saj so zmagali zaporniki z rezultatom 8:2. Kljub porazu se je udeležba obrestovala, po tekmi nas je namreč čakalo kosilo. Nismo se mogli upreti skušnjavi, prehodu po oblačnih koprskih ulicah, morje je le morje, okoli 17. ure pa smo končno prispeli v Ljubljano. V imenu celotne ekipe se zahvaljujemo zapornikom za prijetno druženje.

Roman

... V RADEČAH

18. 5. 2011 je nogometna reprezentanca brezdomcev Slovenije odigrala nogometno tekmo z ekipo fantov iz Prevzgojnega doma Radeče, ki je potekala na njihovem igrišču za zavodom. Pred začetkom smo se dogovorili, da bomo igrali fer, kar pa se ni zgodilo. Fantje iz prevzgojnega zavoda so že takoj začeli igrati zelo grobo in tekma je bila ves čas napeta. Na koncu smo zmagali z rezultatom 3:0, tako da smo si reprezentanti in strokovno vodstvo več kot zaslužili skupno večerjo. Glede tekme sem imel mešane občutke, predvsem me je begala količina nasilja, ki je bila prisotna, saj se

mi je zdelo, kot da bi si hoteli dati duška. Fantje so med tekmo poleg povzročitve krvave poškodbe, ki jo je staknil eden naših, nekajkrat tudi krepko zagrozili tako nam, reprezentantom, kot tudi našemu selektorju Igorju. Razočaran sem bil nad njihovim vedenjem.

Športni poročevalec Darko

... IN NA PLANINI (PLANINA OPEN)

25. maja, tik pred dnevom mladosti, smo se športni kralji odpravili na že tradicionalni turnir v Vzgojni zavod Planina, in to na nogometni turnir med ekipami PP Postojna, Šolski zavod Center, Srednja lesarska in gozdarska šola, Vzgojni zavod Planina, Slovenska reprezentanca brezdomcev s trenerjem Igorjem ter Kralji ulice. Zavzeto smo se pomerili med seboj, na koncu pa je prvo mesto pripadlo PP Postojna, drugo Šolskemu zavodu Center, tretje gozdarski šoli, četrto mesto pa smo osvojili Kralji Ulice. Po odigranih tekmah je sledilo še malo druženja in mimogrede je padlo tudi povabilo za naslednji turnir.

Roman

ŠE VEDNO ČAKAMO!

... je bil letošnji slogan Parade ponosa, ponosa istospolno usmerjenih, še vedno neenakopravnih in odrinjenih članov slovenske družbe, dogodka, ki se je zgodil v soboto, 4. 6. v Ljubljani. Mirni in dostojanstveni protest, s katerim želijo jasno in glasno naši družbi povedati, kdo so, kaj mislijo, kaj vedo, skratka predstaviti svojo filozofijo življenja. S tem pa tudi nakazati rešitve v zadovoljstvo in korist vsem.

Parada je:

- Spomin na 28. 6. 1999, začetek moderne dobe gibanja gejev in lezbijk,
- praznik skupnosti,
- vrhunec političnega gibanja (npr. javne politične zahteve, enakopravnost pred zakonom - 14. člen ustave,
- druženje.

Parada je potekala mirno, v vse manj kot neznatnem spremstvu policije s psi in konji.

foto: Neke Trpin

Sprva je bilo videti, kot da gre Borut Pahor na sprehod po Ljubljani.

Arne

Ste vse dni v službi? Vas spremljajo stres in manjši psihični pritiski? In ko ste končno doma, morate poskrbeti še za družinske člane? Če to za vas ne velja, ste najbrž izpostavljeni stresnim situacijam zaradi iskanja službe ali česa drugega. Ko potegnemo črto, smo vsi izpostavljeni takšnim in drugačnim življenjskim neprilikam in ker se ne moremo vsak dan sprostiti ob prijetni družbi in pijači, imamo na voljo veliko drugačnih oblik sprostitve. Ena od teh je gibanje. Dandanes praktično vsi zdravniki pozivajo k gibanju, saj je dejstvo, da to krepi telo in izboljšuje počutje. Toplo priporočam kolesarstvo, ki je poleg teka in pohodništva ena od najbolj priljubljenih oblik rekreacije in tudi primerna za ljudi vseh starosti. Menim, da mi ni treba razpredati, koliko gibanje krepi zdravje in odpornost organizma, odpravlja stres in podobno. To je splošno znana zadeva, o tem lahko beremo na vsakem koraku. Ko govorim o kolesarjenju, mislim predvsem na rekreativno kolesarstvo, ki ima iz leta v leto več privržencev. Tudi če niste navdušeni kolesarji ali menite, da nimate dovolj kondicije, to ni zadosten razlog, da se oteplate kolesa. Vedno znova najdemo sto izgovorov, da kolo postavimo v kot in raje izberemo avto. Kolesarska dejavnost pa zagotovo izboljša kakovost življenja, v najslabšem primeru je izjemna telesna dejavnost za posameznike ali celo družino, saj tako zlahka vzdržujete lepo postavo in dobro kondicijo. Če razmišljate, ali bi sedli na kolo, ne oklevajte. V kolesarski sezoni so redno organizirane razne kolesarske parade, ki so odlična priložnost za druženje in spoznavanje ljudi. Pred kratkim sta bila recimo ogled Plečnikove dediščine s

kolesi ali vožnja po okolici Ljubljane. Ritem vožnje je ob tem po navadi prilagojen družinam in starostnikom. Če ste že korak naprej in razmišljate, da bi sedli na kolo, pa nimate časa za različne dejavnosti, ga lahko začnete uporabljati kot prevozno sredstvo za v službo ali po manjših opravkih. Poleg užitkov, ki vam jih kolo ponuja med vožnjo, boste prihranili pri gorivu in parkirnin. Ah, saj, ta parkirnina. Če vam delodajalec ne omogoča parkirnega prostora in ga morate plačevati, mar ni bolje avta pustiti doma in prihraniti denar od parkinga in goriva za katero drugo zadevo? Da niti ne razpredam o mestnem potniškem prometu poleti. Drenjanje, vročina in poletni vozni red, da ti na avtobusni postaji poženejo korenine, konec koncev pa niti to ni brezplačno. Kolo pa je preprosto prevozno sredstvo, povrhu pa boste naredili nekaj pozitivnega za ohranjanje čistega okolja. Slovenija kolesarjem ponuja številne zanimive kolesarske poti. Cestne, treking, gorske in družinske poti so preprejene po razgibani pokrajini, polni naravnih in kulturnih znamenitosti, kolesarke poti v mestih (vsaj v Ljubljani) pa si tudi že skoraj zaslužijo ta naziv. V Prekmurju, recimo, so začeli graditi mednarodno (SLO, CRO, AUT) turistično kolesarsko mrežo. Po statističnih podatkih naj bi kolesar turist dnevno porabil okoli 65 evrov, saj ne more preživeti samo od energijskih tablic in napitkov. Po znanstvenih raziskavah, ki so jih opravili na športni fakulteti v Kölnu, je kolesarjenje eden najprimernejših športov za izboljšanje splošne kondicije. Za začetnike zadostuje že deset minut vožnje s kolesom na dan. Analiza 7.000 študij o pozitivnih učinkih kolesarjenja je pokazala, da omenjenih deset minut kolesarjenja

izboljša mišični tonus, prekrvavitev in stanje sklepov. Za boljše delovanje srca zadostuje pol ure vožnje, kdor pa želi pospešiti metabolizem in izgorevanje maščob, pa mora temu športu nameniti vsaj 50 minut dnevno. Tudi izbira kolesa je pomembna, je pa odvisna od stopnje aktivnosti ukvarjanja s kolesarjenjem. Za rekreativce so najprimernejša treking kolesa, ki so predvsem hitrejša od gorskih in ker imajo večja kolesa in višje težišče, kolesarska pozicija pa je na njih najudobnejša. Idealna so za uživanje v vožnji na asfaltni podlagi in urejenih makadamskih poteh. Steklenica vode sodi med obvezno kolesarsko opremo, tudi kakšna tlačilka pride na poti še kako prav pa tudi že omenjene energijske tablice so dobrodošle. Preverite še delovanje zavor, luči in tlak v zračnicah. Če je vse odkljukano, se lahko varno odpravite novim dogodivščinam naproti, vendar bodite pozorni na cesti, saj nesreča nikoli ne počiva. Čelada ni obvezna, je pa vsekakor koristna. Tudi MOL je končno vzpostavila izposojevalnico koles, zato bi rad opozoril voznike motornih vozil, naj bodo bolj pozorni na kolesarje, saj trenutno stanje ni zadovoljivo, vsak dan pa je v cestni promet vključenih več kolesarjev. Iz lastnih izkušenj, ki se dogajajo praktično vsak dan, vem, da je najobičajnejša pot v službo (Bežigrad–center) neprijetna zadeva. Vozniki motornih vozil so mnogokrat neprevidni in spregledajo marsikaterega kolesarja. Torej bodimo pozorni, ko smo na cesti, pazimo drug na drugega in upoštevajmo cestno etiko in prometna pravila.

Jean Nikolič

DEJAVNOST LJUBLJANSKE KOLESARSKE MREŽE NE PRENEHA

foto: Nejc Trpin

V petek, 3. 6., popoldne smo se ponovno zbrali trdoživi kolesarji in ubrali pot po Celovski cesti v smeri Celovških dvorov. Naš idejni in tudi dejanski vodja Gašper je sproti nakazoval in opozarjal na napake in izboljšave na celovski kolesarski stezi. Ta je sama po sebi v redu, le tam, kjer so priključki oziroma izhodi, je opaziti napake, saj se mora kolesar izmikati voznikom. Z drugimi besedami bi temu lahko rekli, da prometna infrastruktura še vedno ni ravno prijazna do kolesarjev.

Arne

foto: osebni arhiv

Sol in Koper:

DOLGO, VROČE ... À LA CARTE POLETJE

monika.buhancic@kraljiulice.org

Vsa država je že imela občinske volitve. Vsa, razen Mestne občine Koper. V Kopru zato vlada precej nezadovoljstva in med občani tudi že srditosti. Radi bi glasovali. Radi bi se izrekli. Radi bi bili enaki vsem Slovencem. Ko Vam to pišem, velja zadnja novička: »Volitve v MOK bodo 10. 7. 2011!« Sama sem kljub vsemu še malo dvomljivca ... izkušnje pač, ki so me naučile, da vsak ukrep, ki ga izreče sodstvo, avtomatično pomeni tudi novo možnost za pritožbe in iskanje lukenj v zakonu. Vsaka pritožba pa tako ali tako v našem ultra hitrem sodstvu pomeni, da se vse skupaj zamakne vsaj za nekaj mesecev. Nemogoče je dojeti, kaj in kako se kaj takega sploh lahko dogaja. Ko sem zadevo razlagala dopisovalki iz ZDA, ni mogla verjeti. Povedala je: »Tu pri nas se folku odlepi, če mu kdo *prepove* voliti župana ... župan je poleg predsednika, ja, za ljudi najbolj pomemben, saj odloča o stvareh, ki se jih direktno zadevajo. Pa je to sploh legalno?!« Hitim ji razlagat, da je pri nas legalno marsikaj, kar pravzaprav ni. Tudi vrhovno sodišče ni prav vrhovno, saj ga nekateri kar zaobidejo in ne upoštevajo njegovega navodila. Ona se smeji in zamenjava temo ... Ko izklopim računalniški program, ki mi omogoča, da se pogovarjava, mi v živo moje misli še kar skačejo k temeljnim pravicam državljanov, med katerimi je tudi izražanje volilne volje za predsednika, vlado in seveda župana. Prav noro se mi zdi, da tri tisoč Ankarčanov drži v pesti prek 50 tisoč občanov Kopra ... od tega niti slučajno niso vsi za znamenito odcepitev Ankarana od Kopra. Pa poslušam argumente z leve, z desne, od zgoraj in spodaj ... kljub vsemu še vedno mislim, da je vse skupaj nekakšna anti-Popovič akcija peščice bivših vrst »tudi mi smo bili župani, pa za Koper nismo naredili ničesar« politikov. Marsikomu namreč ni všeč, da je prišel Popovič in demonstriral, kako lahko človek, ki hoče, naredi ogromno za svoje mesto. Znanec, ki je prišel v Slovenijo po skoraj sedmih letih (živi in dela namreč v sosednji Avstriji), mesta Koper enostavno ni prepoznal. Od vseh prijateljev in znancev ter raznih fejk prijateljev (fejsbuk, jutjub ...) ob pošiljanju slik mesta dobivam samo in zgolj superlative in pohvale. Potem je tu še Luka Koper, za katero se nekateri pulijo na vse pretege. Skratka, Koprčani smo nekakšni ugrabljeni Ankarančani.

Niti enega samega argumenta, ki bi me sezul, še nisem slišala. Vsak argument je po domače povedano »kr neki«. In tega imamo preprosto dovolj. A kaj ko smo Slovenci navajeni sključeno nastavljeni hrbte za ponovne udarce in v sebi nimamo tistega žara, da bi se ob nepravici, ki se nam godi, enostavno vstali, se zbrali in protestirali na takšen ali drugačen način. Tega preprosto nimamo v sebi. Sosednji Hrvati in tudi Srbi so za vsako stvar, ki jim gre v nos, in za sleherno zadevo, ki jim pošilja signal, da se jim kratijo kakršnekoli pravice, takoj v luftu. Na vsakem koraku po ozkih uličicah mesta, ko se ustavim v priljubljenem baru na beli kavi, vsepovsod poslušam jezne someščane, kako precej jezno in že naveličano kolnejo čez nezmožnost izbire župana ... vendar nihče ne naredi nič konkretnega. Z menoj vred. Razmišljala sem o nekaterih korakih, vendar me vsakič, ko zamisel predstavim krogu ljudi, vsi podpirajo le do trenutka, ko jih prosim, naj se mi postavijo ob bok. V volitvah, ki sledijo ... nekoč ... se pripravlja kar nekaj sprememb. V nastajanju je nova neodvisna lista in samo upam lahko, da bo ravno ta neodvisnost od katerekoli stranke, grupe ali klike prinesla malce svežega vetra in poskrbela za katero spremembo in vrstah občinskih svetnikov. Samo še kakšen sedež si morajo dobiti. Dejstvo, da listo sestavljajo predvsem mladi, je lahko samo spodbuda. Problem pa je, ker mladi ne volijo. Preprosto in enostavno. Nimajo vizije. Nimajo vere v boljši jutri. Nimajo dobrega filinga glede svoje prihodnosti. Nimajo niti mišljenja, da njihov glas šteje. Pa vendar šteje. Šteje prav vsak glas. Prav sleherni krožni gib s pisalom okoli izbranega kandidata. Najhuje je sedeti doma, jamrati, da itak nima veze, če glasujemo, verjeti, češ saj je že vse vnaprej določeno, in dejansko prepustiti svojo usodo v roke nekoga drugega. Nikar! Rek, da na mladih svet stoji, bi moral biti dovolj velika brca v ta zadnjo, ki bi morala spraviti vsakega mladega na volišče. Tudi pri nevladnih organizacijah bi se morali zavzemati za to, da prepričamo mlade ljudi (in tudi tiste ne tako mlade), da je pravzaprav njihova dolžnost, da na določeno nedeljo odidejo na volišče v svojem okraju in glasujejo. Tu se moramo seveda izogniti namigovanju, za koga ali kaj naj glasujejo. V našem dnevnem

centru bomo vsekakor investirali veliko energije v to smer. Samo upam lahko, da Vas bom v naslednji številki časopisa v svoji kolumni že lahko obveščala o tem, da smo v Kopru imeli volitve za župana in da smo končno enakovredni vsem državljanom naše prelepe podalpske deželice. Za vse tiste, ki me sprašujete, kako nam gre v komaj odprtem dnevnem centru DBI, lahko poročam, da nam gre zelo dobro in da upamo, upamo, upamo na pomoč, razumevanje in podporo lokalne skupnosti in Urada za družbene dejavnosti in razvoj ter njenega predstojnika G. Timoteja Pirjevca. Imamo ogromno načrtov, med prvimi je nedvomno vseslovenski turnir v biljaržu in pikadu, ki bo načeloma v začetku septembra in kamor bomo povabili vse sorodne organizacije in društva, ki delujejo na področju brezdomnosti. Zmagovalca seveda čakata nagrada in plaketa.

vaša Biba

Marko Breclj, 60 let, kandidat za župana, Akacije

KRALJI ULICE PRI ŽUPANU METELKOVE MESTA

Kralji ulice: Definiraj svojo pozicijo na Metelkovi.

Terrah: Sem umetnik na svobodi. Župan v senci, brez listnice. Ta naziv so mi v času po osvoboditveni vojni podelili ljubljanski skini. Takrat so bili zaradi vzburkane narodne zavesti bolj glasni kot sedaj. Metelkova je mesto in mesto potrebuje župana, Ljubljana je predmestje Metelkove.

KU: Mandat imaš dosmrtni, kot ga je imel Tito?

Terrah: Ma ne, naslednje leto grem v pokoj, ker prištevam še beneficirani delovni staž zaradi dela v kasarni in na terenu. Potem bom bolj svetovalec. Mlajšim je treba dati priliko!

KU: Imate na Metelkovi pravila?

Terrah: O teh enkrat na mesec odloča forum. Drugače pa nam je uspelo doseči, da imajo posamezne hiše samoupravo. To pomeni, da se same dogovorijo o delovanju in forum o tem obvestijo. Jaz sem slikar in imam tu svoj atelje, ostale težave rešujejo kompetentni. Po potrebi poskušam svetovati. Ne odobravamo vladnih referendumov, kjer nepoučeni ljudje odločajo o stvareh, o katerih nimajo pojma.

KU: Je Metelkova legalna?

Terrah: Problematične so stavbe in šanki, ki zaradi trenutnih zakonov sploh ne morejo dobiti dovoljenj. Metelkova je bila članica TransEuropaHalles še preden je Slovenija stopila v Evropo, tako je v Evropi pred Slovenijo. Električno, vodovod in kanalizacijo plačujemo.

KU: Sodelujete z MOL?

Terrah: MOL je lastnik zemljišča, na katerem stoji Metelkova, pridobil ga je z zamenjavo nekega drugega zemljišča z ministrstvom za obrambo; to je bilo prvi lastnik Metelkove kot vojnega objekta.

KU: Kako bi Metelkova v celoti postala legalna?

Terrah: Ustanoviti bi morali neko pravno telo, da bi lahko uradno komunicirali s sistemom. Vendar to za seboj potegne dogodke, ki bi ovirali našo fleksibilnost. Uničili bi srž Metelkove mesta.

KU: Kakšna je razlika med Metelkovo včasih in Metelkovo danes?

Terrah: Več se je dogajalo, stvar je bila nova, zbralo se je do tisoč ljudi in uveljavljena umetniška srenja je imela zastoj performanse. Še Dimitrij Rupel je bil tu aktiven v okviru projekta tisoč in ena noč.

KU: Sedaj pa tega ni več ...

Terrah: ... sedaj smo v kapitalizmu. Tranzicije je konec! Generacije so se spremenile. Turistov je na tone, ker smo v bližini youth hostla Celica. Revolucija vedno mine. Sedaj je Metelkova, kot pravijo mulci, Meta.

KU: Klientela Mete je?

Terrah: Vse živo.

KU: Umetniški program?

Terrah: Klubi delujejo s polno paro. Likovni malo šepa. Vsak dela sam zase, zato si prizadevamo ustanoviti Sindikat umetnikov Metelkove, po domače SUM, da bi tudi umetniki imeli krovno organizacijo, ker so njihovi problemi in projekti popolnoma drugačni od problemov in projektov klubov ali pa šankistov. Želimo ustanoviti muzej s stalno razstavo in prodajo umetniških izdelkov.

KU: Metelkova ima do neke mere še vedno negativni ugled. Kaj se v njej dejansko dogaja?

Terrah: Na pol poti je! To se ti zgodi, ko imaš za sosedo metadonski program in kolodvor ter še koga.

KU: Kako nevarna je za najstnika?

Terrah: Vse se dobi povsod, sploh zdaj, ko so mobiji. Najlažje pa se je zmeniti na Metelkovi.

foto: Peter Pitambar Pangerc

KU: Bi vam prav prišla pomilostitev?

Terrah: Ni zakonov za kaj takega, morda bo po jesenski polnoletnosti bolje. Jeseni Metelkova praznuje 18 let.

KU: Ste unikatni?

Terrah: Zgodilo se je, da so imeli v enem od naših klubov koncert pankerji iz Bronxa. Po koncertu so ostali še en dan in tip mi pravi: »Mater, stari, tega, kar imate tukaj, pri nas v New Yorku ni!« Da to reče tip iz geta v NY, je veliko priznanje.

KU: Pokrivata kar cel spekter umetnosti, od literarnih večerov in večerov klasične glasbe do punk koncertov in filma, razstav ...

Terrah: ... ja, ja, deponija vsega. V soboto smo imeli Parado ponosa in pekli pujsa. Metelkova je mesto, Ljubljana postaja predmestje, haha.

KU: Ali Ljubljana potrebuje Rog? Ne samo glede na Metelkovo, ampak tudi glede na Orto bar, Kino Šiška.

Terrah: Pa potrebuje ga, samo varnost morajo urediti in infrastrukturo. Ampak to je njihova notranja stvar, moja je Metelkova. Podpiram pa njihova prizadevanja za obstoj.

KU: Koliko je Metelkova povezana z brezdomstvom?

Terrah: Metelkova je ustanovljena za umetniško-kulturno dejavnost in nikoli ni bila mišljena kot bivalna skupnost. Lahko pa prespiš, ker je pač veliko prostora. Nekaj brezdomcev je živelo tukaj, samo to so bolj izjeme.

KU: Kaj si želiš za Metelkovo?

Terrah: Ne preveč. Zanima me dinamika ceste, ulice. Odvisno, kdo bo nadaljeval ... V vsakem primeru postaja evropska znamenitost. Klubska življenje teče dalje.

KU: Postani župan Ljubljane in namesto gradnje mostov obnovi Metelkovo.

Terrah: Ne, ne, ne zanima me županovanje Ljubljani. Metelkovo obnavljamo sproti.

Peter Pitambar Pangerc

SOCIALNO PODJETNIŠTVO IN URBANE BRAZDE

Socialne in ekološke problematike, ki vznikajo zaradi profitnega upravljanja z naravo in človekom, terjajo odgovore in rešitve, ki jih lahko ponudi le paradigmatško drugačen ekonomski model. To je jasno že od začetkov kapitalističnega družbeno-ekonomskega sistema, zato se že od samih začetkov hkrati pojavljajo tudi različne ideje o alternativnih produkcijskih oblikah. Skratka, ker je kapitalistični družbeno-ekonomski sistem za večino ljudi milo rečeno »neprijeten«, smo ves čas primorani iskati alternativne modele zadovoljevanja temeljnih potreb ljudi, iskati načine produkcije in načine gospodarjenja z dobrinami, ki bodo omogočali dostojno preživetje človeka in narave.

Socialno podjetništvo je tista oblika alternativne in avtonomne produkcije, ki se danes ponuja kot najbolj primerna, in to predvsem iz dveh razlogov. Prvi razlog je formalne narave:

7. marca 2011 je bil sprejet zakon o socialnem podjetništvu; trenutno je v pripravi državna strategija o socialnem podjetništvu, že nekaj let pa se na državni in evropski ravni pojavljajo razmeroma redni razpisi, ki nudijo nepovratna sredstva za snovanje in zagon tovrstnih podjetij. Raznim alternativnim modelom produkcije so tako ponujeni pravni okvir in možnosti začetnih investicijskih sredstev. Drugi razlog je vsebinske narave: socialno podjetništvo je zasnovano na načelih avtonomnosti, nepridobitnosti ter demokratičnosti vodenja, torej na načelih, ki so skupna različnim idejam o alternativni produkciji.

Socialno podjetništvo se z različnimi socialnimi in ekološkimi problemi spopada pretežno preko dveh temeljnih elementov: prvič, preko *vključevanja ranljivih skupin*, in drugič, preko prednostnega ukvarjanja s *socialno in ekološko naravnanimi dejavnostmi*.

Zakon o socialnem podjetništvu določa, da bodo lahko različne pravne osebe (društva, zavodi, ustanove, zadrage, gospodarske družbe ipd.) dobile status socialnega podjetja oziroma kratiko so. p., če bodo ustrezale pogojem, ki jih določa ta zakon.

Najprej je tu glavni pogoj nepridobitnosti, ki določa, kako se lahko razpolaga s presežki prihodkov nad odhodki v takem podjetju, skratka, dobička se ne sme deliti med ustanovitelje ali lastnike oziroma se ga lahko v določenih primerih deli le največ 20 %, a pod pogojem, da se ga enakomerno deli med lastnike in zaposlene. Nadalje zakon navaja podroben in razmeroma širok seznam dejavnosti oziroma področij, ki štejejo za dejavnosti socialnega podjetništva: socialno varstvo, varstvo invalidov, znanost, raziskovanje, izobraževanje in vzgoja, mladinsko delo, varstvo in promocija zdravja, socialna vključenost, posredovanje zaposlitve ranljivim skupinam, ekološka proizvodnja hrane, ohranjanje narave in zaščita živali, obnovljivi viri energije in zelena ekonomija, socialni turizem, socialna in pravična trgovina, kulturna in naravna dediščina, rekreacija in socializacija, reševanje in zaščita, razvoj lokalnih skupnosti. Status socialnega podjetja bo lahko dobilo tudi podjetje, ki se ukvarja z drugimi dejavnostmi, ki niso navedene v tem seznamu, a pod pogojem, da bo pretežno zaposlovalo ljudi iz ranljivih skupin, kamor se uvrščajo: invalidi, dolgotrajno brezposelni, iskalci prve zaposlitve, mladi osipniki iz šolskega sistema, starejši od 55 let, Romi, begunci, bivši kaznjenci, bivši odvisniki, brezdomci. Zakon kot pogoj določa tudi primerno pravno in upravljavsko strukturo podjetja, kar pomeni, da mora biti tako podjetje upravljano po nekakšni demokratični obliki glasovanja, širokega vključevanja vseh deležnikov v upravljanje, neodvisnost od državnih, lokalnih in političnih struktur ipd. Skratka: socialno podjetje ne bo neka nova oblika pravnega

subjekta, temveč bo to status oziroma naziv, ki ga bodo lahko pridobili različni pravni subjekti, če bodo ustrezali predpisanim pogojem, na podlagi tega statusa pa bodo lahko črpali iz javnih sredstev, namenjenih vzpodbujanju razvoja socialnega podjetništva in zaposlovanju ranljivih skupin.

Čprav naš zakon o socialnem podjetništvu tega pretežno opredeljuje kot socialni korektiv, ki blaži stranske učinke grobega kapitalističnega sistema, pa ne smemo spregledati širšega pomena socialnega podjetništva, ki nam ponuja dejansko izvedljiv model alternativnega načina urejanja ekonomskih vprašanj v družbi. Ne smemo pozabiti, da je socialno ali družbeno podjetništvo že zelo star koncept, ki je začel zoreti že hkrati z razvojem zgodnjega kapitalizma v 19. stoletju. In njegovo bistvo se skozi dve stoletji praktično ni spremenilo. Šlo je za idejo podjetništva, ki je v vseh pogledih podobno tradicionalni ekonomiji, a le s to ključno razliko, da v tovrstnem podjetju ni temeljni cilj delovanja ustvarjanje in delitev dobička med lastnike, temveč je cilj skupna dobrobit vseh deležnikov. Kadar torej govorimo o socialnem podjetništvu v najširšem smislu, imamo v mislih zgolj ta pogoj: delitev dobička v takem podjetju ne obstaja oziroma je resno omejena z zakonom; presežki prihodkov nad odhodki se zato pretežno vračajo nazaj v dejavnost podjetja. To širšo definicijo socialnega podjetništva moramo ohraniti v mislih predvsem zato, ker samo ta širši pojem omogoča razmišljati o socialnem podjetništvu kot o alternativni klasičnemu profitnemu gospodarskemu sistemu, omogoča nam snovati nove načine zadovoljevanja temeljnih potreb v skupnosti mimo prevladujočega ekonomskega modela.

Nekateri izmed socialnih in ekoloških projektov, ki jih izvajajo *Urbane brazde* v okviru projekta Evropske prestolnice kulture Maribor 2012, bodo zato lahko svojo formalno obliko našli prav v modelu socialnega podjetja. Zato so glavni cilji vključitve raziskovanja socialnega podjetništva pri Urbanih brazdah v tej fazi zbiranje potrebnih informacij o socialnem podjetništvu nasploh, ogledi in preučevanje obstoječih socialnih podjetij kot primerov dobrih praks ter priprava projektnih idej za vzpostavitev enega ali več socialnih podjetij v okviru Urbanih brazd. Zaenkrat se načrtuje vzpostavitev socialnega podjetja za namene razvoja distribucijskega centra, razvijajo pa se tudi ideje o socialnem podjetju, ki bi se pod geslom koncepta *re-use* ukvarjalo s predelavo odpadnega lesa v nove lesene izdelke za dom, ideje o vzpostavitvi kuhinje in kavarnice, ki bi delovala po principih socialnega podjetništva ter drugih alternativno-produkcijskih projektov.

Karolina Babič

foto: Manja Bican

Gostujoči kolumnist:
Jean Nikolič

MEŠANO NA ŽARU

020
KRALJI
ULICE

Dan za dnem poslušamo o recesiji in temu ni videti konca. Recesija, to je beseda, ki je idealna za kakršenkoli izgovor. Če nočemo z ženo na morje, ji povemo, da ni denarja, saj itak ve, da je recesija. Ko razni polbogovi in prinašalci luči na direktorskih mestih odgovarjajo novinarjem na neprijetna vprašanja, se sliši nekaj podobnega; bla, bla, bla, recesija, bla, bla... Kako primerno je imeti izgovor, ki ga uporabljajo vsi in "zlahka" razložiti primanjkljaj ali zmanjšanje števila zaposlenih. Mene pa recimo zanima, če je recesija tudi, ko SCT in njegova hčerinska podjetja, ki so v stečaju, prodajajo svoje premoženje ali ga umikajo na varno, stečajni upravitelj se pa ne zgane in na koncu ne ostane niti za kavo. No, stečajni upravitelji ravno v najtežjih časih zaslužijo največ. Toda ne bi nakladal o ekonomiji, bo pa govora o recesiji. Kar skrbi mene, je recesija človeških vrednot, individualizma in vsega, kar ne diši po populizmu. Vtem nehvaležnem času, bi pričakoval, da bodo ljudje bolj stopili skupaj. A dogaja se ravno nasprotno. Kvantiteta, na vsakem koraku kvantiteta. Iz vseh strani se na nas zliva pobesneta reka reklam in posebnih akcij v stilu zadnja priložnost. Kult nepomembnih zadev smo pripeljali tako daleč, da moralni kompas ne deluje več. Kvaliteta se je umaknila sili kvantitete. Nastopila je menopavza moralnih in altruističnih vrednot. Mi ne verjamete? Vprašajte se koliko pravih prijateljev imate? Takšnih, ki, ko jih potrebujete, ne odgovorijo, da ravno tedaj nimajo časa. Če imate več kot dva, ste lahko resnično srečni. Ostalo je, če smo pošteni do sebe, zgolj plastika, ki jo lahko povabimo na kavo in rogljiček, ko nimamo kaj početi. Ko hodite po mestu, pogledjte levo in desno, pojem skomercializirana družba nas obdaja, kakor je bodeča žica obdajala varšavski geto. Reklamni plakati, izložbe, listki na vetrobranskih steklih in v nabiralnikih kot metalci plamenov bruhajo ideje, zakaj so nam vse te materiale dobrine nujno potrebne, ter nam ob nakupu ponujajo cenen bonus izdelek, ki pa ga tako ali tako ne rabimo. Vsak drugi dan nas po telefonu nadlegujejo z anketami in kvazi nagradnimi igrami. Ali vam je všeč ta krema in zakaj? Lepo vas prosim! Interneta skoraj ne moreš odpreti, ne da bi bil tisoči obiskovalec in že se pojavi napis: Zadeli ste mobilni -

kliknite tu. Ste že kdaj kliknili tja? Med sprehodom boste v petih minutah videli najmanj trideset enako in po zadnji modi oblečenih ljudi in prav zanima me, če jim je moda, ki se spreminja z letnimi časi in jo narekujejo neki oddaljeni liki zares všeč. Odmev masovne proizvodnje absurdnih izdelkov, nas spremlja cel dan. Svoboda je, da smo to kar smo. Ne tisto, kar drugi zahtevajo ali želijo od nas. Pa pogledjmo še TV programe in tiskane medije. Tiskani mediji postajajo resnično dolgočasni. Naj omenim, da jih sicer zelo rad berem, čeprav si že dolgo nisem kupil časopisa. Zdi se, da so pretok reke kvalitetnega črnila zajezili iz napačnih razlogov in nam poleg kopiranih novic strežejo prevelike porcije nabildanih zgodb, ki se jih v minuti ne spomnimo več. Rumeni tisk se kot plevel razrašča vsepovsod. Na časopisnih policah ležijo revije in nam sporočajo, kateri lokal je obiskala Pocahontas in kaj je jedla za sladico. Ljudem je pač treba zapolniti in poživiti življenje. Kako ali s čim ni tako pomembno, konec koncev pa bralci dobijo to, česar si želijo – nepomembne teme. Mene recimo ne čudi, da se trači dobro prodajajo, saj je večina ljudi v teh časih primerljiva s presladko tortico prelito z glazuro. Ko pa po službi prižgeš TV, ti pompozna glasba prvega večernega dnevnika ob napihnjeni novici, da je nevihta zalila tri kleti ali da si Bush lasti del zaslug, ker so ubili Osamo, saj je ravno on v svojem mandatu odobril mučenje nekega nesrečnika, ki je nato izdal Bin Ladna, daje vtis, da gledaš zanič kopijo CNN-a, kjer morajo biti novice zanimive in predvsem gledljive. Ali pa večerni program. Več ali manj enoplastne nanizanke in reality-ji, ki dražijo oči in so populistično dodelani kot Hello Kitty. Dobrih pogovornih ali dokumentarnih oddaj ni, oziroma jih je malo. Tudi kvaliteta našega TV programa je najmanj vprašljiva. Pogledjte kdaj kakšno pogovorno oddajo naših južnih sosedov, pa boste vedeli zakaj sem kritičen. Na žalost je gledljiv samo še History channel. Novi družbeni in globalni odnosi, so iz nas naredili robote. Pastirji, ki nas grupirajo v obvladljivo maso potrošnikov, neusmiljeno vihtijo svojo pastirsko palico in nas ženejo na pašo. Razvrednotena in skomercializirana družba, kapitalizem in razvoj tehnologij nam vsiljuje propad pravih človeških vrednot. Skrb za naravo je

foto: Žiljaga

na psu, družinske vrednote in individualna zavest umirata. Ne razumite me napačno, razvoj je dobrodošel, vendar ob tem ne bi smel trpeti človeški duh. Tudi Amerika je že tu – komercialno in politično! In ker so politiki prvi zgled ljudstvu, ni čudno, da je družbena zavest padla v prvih bojnih linijah. Krog je sklenjen, men of ranks ščitijo eden drugega, preživijo vse mogoče afere, ki jih mediji en teden neusmiljeno obračajo na žaru, kasneje pa nikogar več ne zanima, ali je kdo odgovarjal. Potrebujemo neizprosno inkvizicijo uma, kajti poneumljanje in skomercializiranost družbe, sta tako imenitno prikriti, da ju večina ljudi sploh ne opazi. Mogoče se pa motim, kajti popularno je tisto, kar je namenjeno in razumljivo ljudstvu, t.j. najširšim slojem družbe, saj je podano v splošno umljivi, preprosti obliki, torej poljudno. Za konec pa še spodbudne besede staroste slovenske politike. Seveda ste uganili, to je g. France Bučar, ki pravi: »Pripadniki politične elite, nekdanji in zdajšnji, ne glede na politične barve, so zapravili to državo. Nihče ni za nič odgovoren, nihče tudi ne postavlja vprašanja odgovornosti za nazaj. Ti ljudje ne čutijo nobene odgovornosti, se povezujejo na levo in desno, kakor pač nanese. In ko človek opazuje to, se razumljivo počuti brez moči. Politična elita, ki se ukvarja le sama s seboj in s svojimi položaji, se niti približno ne zaveda, kako njena dejanja vplivajo na gospodarstvo. Zato so nas tako rekoč spravili na beraško palico. A tudi z gospodarsko elito ni nič drugače. Nobene predstave nima, kakšne posledice njene odločitve povzročajo na drugih področjih. Zavedanja, da je posameznik do družbe odgovoren tudi s pravne plati in da je to bistvo pravne države, te pravne zavesti v elitah ni. Vzemimo za primer mogočnega lokalnega veljaka, ki ne more priti do gradbenega dovoljenja, ker ga ne dopušča zazidalni načrt. Kaj se zgodi? Pač spremeni zazidalni načrt. To pomeni, da pri nas ne delamo protipravno, ampak ob pravni državi ustvarjamo parappravno državo.«

foto: osebni arhiv

Namesto pamfleta:

ČAROVNIK JURIJ

Miran in Tinka sta se igrala v gozdu za domačo hišo. Uživala sta v svežem zraku borovcev in smrek ter jedla borovnice, maline in robidnice. Zašla sta že globoko v gozd in sonce je že zahajalo. Nenadoma sta zagledala veliko mušnico. »Miran, kaj je to?« je vprašala mlajša rdečelasa sestra. »Oh, goba mušnica, pa kako velika je!« ji je odgovoril Miran. »Uleziva se pod njo!« »Skrijva se, ja!« je zaklicala Tinka. »Kot dežnik, ravno prav, na dež se pripravlja,« je rekel Miran. Miran je našel škatlico s ključkom in jo odprl. Zažvižgalo je, se pokadilo in ven je skočil mož z modrim plaščem, posutim s srebrnimi zvezdami, in cilindrom na glavi. »Hej, jaz sem čarovnik Jurij,« je rekel mož s čarovniško paličico v roki: »Kdo sta pa vidva? Jaz imam lesen avto, s katerim potujem po planetih, imam še dobro vilo in pomočnika Tineta. Ta avto vaju pelje na druge planete,« je dejal in s čarovniško palico prižgal žaromete. Miran je prijel Tinko za roke in vstopila sta v avto. Jurij je zaprl streho. Hop, in že so bili drugje. »To je moj planet, vidva sta moja gosta,« je bil vesel Jurij. Tinka je rekla, da je lačna, in Jurij je pripravil mizo, prt, skratka mizico, pogrnj se, in jo vprašal, kaj bi rada jedla. »Pečeno gos, joj!« je vzkliknila Tinka. Hokus pokus, in že je bila miza polna dobrot. Oba sta se napokala. »No, gremo domov, pozno je že,« je ukazal Jurij. Vozili so se mimo zvezd in kmalu bili spet doma. »Dal vama bom verižico in prstan, tebi verižico, Tinka, in zapiskaj na piščalko, če boš v težavah, tebi, Miran, pa prstan. Daj ga na mezinček leve roke in ga zavrti, če me boš potreboval.« Hokus pokus. Poslovili so se in odpravila sta se domov, Jurij, Tine in vila pa v vesolje, novim dogodivščinam naproti. Zvestoba in prijateljstvo vedno hodita z roko v roki.

Črtomir Clonsky

Tanja San in Muzzza

KRALJICA IN KRALJICA

KRALJICA

MESECA MARCA SI RISALA POLNO LUNO IN POL.
O, MOJA MALA NENA. STANE. POGAČA.
TI JE PRAV, DA VISIŠ POD TISTIMI LE ZA TISTE Z DOBRIM?
TI PRISTOJI OBLEKA HIPERPRODUKCIJE POTOMK?
SEJEM EMOCIJ SI SKOORDINIRALA V PLITEK BAZEN.
IN PUŠČALA UTAPLJATI MOJE NASADE BAZILIK, POLIKANIH
SAMOZADOVOLJEVANJ.
VAME?

KRALJICA

NE VEM, KAM.
ČE JE VHOD TO, KAR IŠČEM, IN MAREC TA PRAVI MESEC,
NE VEM.
VISIM, A KJE IN ZA KOGA, NIMAM POJMA.
HIPERPRODUKCIJA? POTOMKE?
TA TRENUTEK RAHLJAM KRAVATO. STANE.
VODA JE MOTNA,
JAZ PA BOLJ SPOLZKA NE MOREM BITI.

IMPRO LIGA

22. 5. 2011 v večernih urah sta se v KUD France Prešeren pomerili skupini Fookiš in Kok drago! v različnih gledaliških panogah. Kot vedno sta skupini postregli z dobro voljo in nasmejali občinstvo, kar je bila kajpada posledica posrečenega nastopa. Skupina Fookiš je za las premagala skupino Kok drago!, kljub temu da sem po tihem seveda navijal za dražjo klapo.

Žigažaga

ŽIVLJENJE NA SMETIŠČU, KINODVOR

Tim Posredovalnice rabljenih predmetov in ostali Kralji in Kraljice smo si 1. junija ogledali odmevni dokumentarni film *Waste land* oz. *Življenje na smetišču*. Znani brazilski umetnik, ki je bolj znan v ZDA, se odpravi v rodno Brazilijo, da skupaj z ljudmi, ki sebe imenujejo strokovnjaki za reciklirni material, ustvari umetnine iz odpadnih materialov. Skupini Brazilcev, ki delajo na smetišču in so del ustvarjalnega projekta, se spremeni življenje, ko njihov poklic postane znan

in njihovo delo cenjeno po vsem svetu. Tudi pri nas, v okviru Društva Kralji ulice, smo dali poseben pomen stvarim, ki so nekaterim že odslužile, saj želimo s kulturo ponovne uporabe spodbujati širšo javnost, s tem da dajemo možnost, da manj onesnažujejo okolje in rabljene stvari prinesejo k nam, kjer poskrbimo za njihovo ponovno uporabo. Po filmu je v kavarni Kinodvora potekala okrogla miza na temo skrbi za okolje, na kateri so bili gostje iz Društva Smetumet, Društva

Ekologi brez meja in tudi naša Anica iz Posredovalnice rabljenih predmetov. Razvila se je zanimiva debata. Ugotovili smo, da na področju recikliranja tudi pri nas napredujemo, več poudarka pa bi morali dati področju pakiranja hrane, saj bi z zmanjšanjem nepotrebne embalaže tudi na lažji način prizanegli naravi in njenemu onesnaževanju.

Monika Cerar

JAVNA VAJA ANGAŽIRANEGA GLEDALIŠČA ODPISANIH

OdPISANI smo se spet izkazali s svojo odzivnostjo na aktualno dogajanje – kakšen mesec pred zastavljenim rokom smo pripravili *forumsko* predstavo v maniri gledališča zatiranih, da bi podprli moj seminarski in diplomski zagovor. Vsa čast!

Dogajalo se je v KUD-u France Prešeren, ki je naša matična hiša, saj imamo tam redne vaje vsak četrtek med 13. in 16. uro. (Ker smo nizkoprazni, ob tej priložnosti vabim vse, ki jih zanima, da pridejo pogledat in se nam mogoče tudi pridružijo.)

Tega četrтка, 2. 6., je bila naša vaja videti takole: z Maretom in Heleno smo skočili na Kralje po opremo in potem sva skupaj z Blažem iz KUD-a pol ure pred začetkom vse to postavila, ona pa je skočila na faks. Ob enih so se začeli nabirati OdPISANI in OdPISANE in izvedli smo ogrevanje ob kavici in ogrevanje v dvorani, potem pa smo šli enkrat skozi. V vlogo enega izmed otrok je vskočila Ivana, ki pravi, da se nam bo kar pridružila. Dobrodošla! Ob dveh so se začeli nabirati gostje in ko nam jih je uspelo zvabiti s sončnega dvorišča v temno dvorano, je bila ta skoraj polna. V takem vzdušju ni težko

nastopati, in to smo tudi storili. Povezali in ogreli smo se z obiskovalci, sam sem na kratko predstavil skupino in potem smo odigrali. Odziv je bil imeniten in imeli smo dve intervenciji *gledigralcev* (*spectactors*), kot bi temu rekel Augusto Boal, oče gledališča zatiranih.

To je bil hkrati tudi zagovor moje seminarske naloge, pisane v okviru seminarja pri prof. Rajku Muršiču z Oddelka za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete. Po »čik in malinovec« pavzi smo se ponovno zbrali na – tokrat – zagovoru moje diplomske naloge, pisane v okviru istega seminarja. To je bila klasična *powerpoint* predstavitev, ki pa je prav tako doživela dober odziv: obiskovalci so sodelovali kot na kakšni gledališki predstavi in tako utelesili sodelovalno (kolaborativno) načelo, ki je bilo tudi tvorno načelo nastanka omenjene naloge. Sledil je še zagovor seminarske naloge o impro ligi kolegice Urše, pisane v okviru istega seminarja, kar je speljala s svojo improligaško zasedbo, ki redno deluje ob nedeljah ob 20. uri v KUD-u (kje pa drugje), uprizorila pa nam je pravo improligaško predstavo, v katero

je spretno vpletla vse bistvene teme iz seminarske naloge. Celotna javna vaja se nam je raztegnila do pol petih in hvaležni smo KUD-u za neskončno potrpežljivost in pripravljenost za sodelovanje z nami. Obiskovalci so bili zelo zadovoljni in na tem mestu vabim vse, da se nam še kdaj pridružite ali na predstavah ali na vajah – ali pa oboje.

Primož Časl, po novem univ. dipl. etnolog in kulturni antropolog

P. S.: Predstavo smo posneli in pripravljamo tudi skrajšani trailer. Na ogled bo na naslednji Ambasadi OdPISANIH, dostopna bo tudi v arhivu Kraljev ulice, trailer pa tudi na youtube. Link bomo objavili naknadno.

NATAŠA KRAMBERGER: NEBESA V ROBIDAH

Nagrajeni prvenec avtorice je izšel v zbirki Prvenke. V njem nam preplet več osebnih zgodb in spominov nanje narekuje realnost. Tisto najbolj kruto in že kar banalno. Sama tehnika pisanja je večkrat zelo iznajdljiva in inovativna, morda je neprimerno le pomanjkanje ekstatične zavesti, saj se neprestano izgubljam v kompleksih in posmehovanju vsakdana. Tudi to lahko pomaga in osvobaja. Avtorici želimo še več podobnih izdelkov in uspehov, povezanih z njimi. Pa sebi tudi!! Statistika nam govori, da smo imeli v letu 2009 2,267.420,38 izposoj slovenskih avtorjev, v letu 2010 pa 2,280.048,74. Torej knjigo na Slovenca in (sedaj pride udarno-pompozni zaključek) Nebesa v robidah so zaslužno med njimi.

Peter Pitambar Pangerc

foto: Peter Pitambar Pangerc

023
KRALJI
ULICE

RAZSTAVA V KAVARNI VERONIKA

Vsak torek in četrtek v prostorih Kraljev poteka likovna delavnica, kjer manjša skupina različnih ljudi oblikuje iz plastelina, riše, slika, barva, brusi steklo in še in še, kdo bi našteval. Bilo je tudi že nekaj razstav. Delavnice vodi Laura, ki je pobudnica večine idej in aktivno sodeluje. Čeprav je študentka geografije, je velika ustvarjalka, poosebljen talent, ki je že imela več samostojnih razstav. Zadnja je bila v četrtek, 12. 5., v kavarni Veronika v starem delu Kamnika. Že sam ambient kavarne živi v duhu starega dela mesta, tako pa tudi prisotna dela Laure. Na steno je bilo obešenih 26 del v treh sklopih:

1. Mačja kolekcija
2. Deklice
3. Bitja

Pa še nekaj naslovov iz te kolekcije:

- Lojtričar
- Paralelna svetova
- Deklica Gumpka
- Lovača
- Želje Žabamoža

Ves dogodek je popestrila improvizacijska skupina Ježa na mantah, ki je posamezni naslov Laurinega dela zimprovizirala na svoj edinstven način, kar tam. Obiskovalci in povabljeni so si razstavo lahko ogledovali ob kozarcu vina (soka) in pecivu, svoje čustvene utrinke pa strnili v knjigi vtisov. Razstavo sta organizirali pridni Tanja Bolta in Katarina Karlovšek.

Arne

foto: Laura Liker

PANONEC IN MORJE

V Murski Soboti je bila 31. 5. 2011 premierno odigrana monokomedija Panonec in morje, katere avtor in režiser je Aleš Nadai. Igralec Gorazd Žilavec je z odlično uprizoritvijo celo uro spravljal v smeh zadovoljno publiko v polni dvorani in jo vseskozi presenečal z izvirnimi dovtipi, podkrepljenimi z video- in avdioefekti. Predstava te v nobenem smislu ne pusti ravnodušnega, saj tempo ne popusti vse do konca, in zlahka rečem, da pojem dolgčas eno uro ne obstaja. Predstavijo se nam različne slovenske regije in njihove dobre in slabe lastnosti, vendar kaj več o vsebini ne bi razpredal. Toplo vam priporočam ogled predstave, ki je resnično zabavna in izvirna, kar je v odličnem popremiernem vzdušju ob pravi panonski hrani in pijanci vedelo povedati tudi dobro razpoloženo občinstvo.

Jean N.

foto: Jean Nikolic

POVŠETOVA 5, 1. DEL

Zame in še za par deset, sto ljudi dan, večer, kot vsi drugi – monotonost, melanholija, otopelost in nekaj, kar je vsem skupnega, odvzeta prostost zaradi tisoč in ene stvari, ki jih/je je vsak od nas storil v nasprotju z zakonom. Čeprav Povšetova 5 velja za zavod, kjer se prestajajo krajše kazni, mislim, da bi se vsak zamislil, če bi moral pol leta, leto ali več presedeti za rešetkami. In odvzem prostosti po zakonu »oko za oko« še ni najhujše, kar te doleti. Vsak nosi svoj križ, a nemoč ob stvareh, ki se odvijajo zunaj teh zidov in se dotaknejo vsakega posameznika – to je tista prava kazen. In je seveda hujša kot katera koli druga. Tudi jaz sem v očeh širše javnosti eden izmed tistih, ki so ožigosani in stigmatizirani zaradi načina življenja, sem eden izmed množice tistih, ki si brezupno želijo zaživeti normalno življenje, vendar pa zavod in njegovo vodstvo vse prej kot optimistično gledata na to. Naj najprej povem, da se kot otrok nisem želel

ukvarjati s kriminalom, krajo ali drogami. Vse to sem poznal le iz filmov. A zdaj je, kar je, moje življenje ni vedno šlo po zastavljeni poti, in tako kot posledica svojega dejanja za poplačilo družbi prestajam zaporno kazen. Vsakemu od nas je skupna vsaj ena stvar – želja po prostosti, po ponovnem snidenju z domačimi, svojci, ženami, partnericami, z otroki ... Smo pač ljudje, vsak s svojimi čustvi, hrepenenjem, željami, sanjami in upanjem, da ti bo nekoč uspelo izpolniti vse pogoje, da boš lahko vsaj za uro, dve prestopil prag zapora in objel, preživel čas z nekom, ki ti pomeni vse. To pa je na žalost podobno znanstveni fantastiki. OK, če bi bila Povšetova 5 v Ljubljani podružnica katere trgovine, kjer je nemogoče mogoče, potem bi verjetno šlo, tako pa ... Predstavljajte si, da o vaši usodi odloča oseba, ki vas je šele tukaj spoznala, z vami opravila nekajminutni razgovor, šablonski seveda, in vas ocenila zgolj na podlagi dejanja, ki te je pripeljalo

Lana Likar

sem. In če je to kraja, vlom, je to le par minut, kar je v primerjavi z 20, 30 leti življenja le bežen moment. Nato zgoraj navedena oseba naredi vzgojni načrt, po domače poda svoje mnenje, in napiše osebni načrt, po katerem naj bi prestajal kazen, s strani vodje paznikov pa dobi še varnostno oceno. Da si npr. begosumen, ti ni moč zaupati, da te je potrebno vsakič, ko zapustiš Povšetovo, primerno olepšati z lisicami in te verjetno zaradi tvoje/naše norosti obdati z dvema, tremi oboroženimi sodnimi policisti in te v posebej prirejeni limuzini pospremiti tja, kamor pač moraš iti. Ni kaj, res enkratno in prav posebno doživetje, ki prekaša obisk Gardalanda.

Zapornik

foto: osebni arhiv

DISCIPLINSKA OBZORJA

Osrednjega pomena je, da se med prestajanjem zaporne kazni upoštevajo vsi življenjski vidiki obsojenca, od dela, izobraževanja, psihosocialnega svetovanja, terapevtske obravnave do zabave, kulturnega delovanja in rekreacije. Toda pred vsem naštetim je daleč spredaj nekaj bolj usodnega, nekaj, kar za vedno zaznamuje vsakega, ki se znajde v zavodu za prestajanje kazni zapora (ZPKZ). Torej, visoki C vseh totalnih ustanov je načelo discipliniranja. Če naj bi tukaj omenili Michaela Foucaulta in njegovo »Nadzorovanje in kaznovanje«, ki izpostavlja vidik discipliniranja telesa, kar nam že po definiciji (čeprav je mišljena precej širše in ne le v fizičnem smislu) vzbuja bojazen in vsiljuje strahospoštovanje, bi se morda morali v mislih vrniti v mnoga desetletja nazaj (z izjemo zaporov tretjega sveta in držav s totalitarnimi režimi ter Guantanamo, kjer so še vedno v srednjem veku!), ko se je mučilo in tolklo po fizičnem duhu zločinca, psihični pa se je potem zlahka skrhal sam.

Danes poskušajo ZPKZ-ji v razvitem svetu in pri nas resocializirati svoje varovance na bolj human način, upoštevajoč nekršenje človekovih pravic. V času prestajanja kazni se strokovni delavci usklajujejo z različnimi institucijami, zavzemajo pa se za to, da je pri tem prisoten tudi obsojenec, torej je poglobitvega pomena vzpostavljanje in vzdrževanje podpornih mrež. Med izvrševanjem kazni se z obsojencem ukvarja delovna skupina, ki jo sestavljajo psiholog, sociolog, socialni delavec, inštruktor, učitelj praktičnega pouka, zdravnik in predstavnik paznikov. V določenih okoliščinah se v skupino vključijo tudi psihiater. Skupino obvezuje 99. člen Zakona o izvrševanju kazenskih sankcij (Ziks), kjer je zapisano, da so zavodi dolžni usposabljati obsojence za normalno življenje na prostosti. Strokovni delavci morajo v programu tretmaja uporabljati sodobne metode dela in spoznanja posameznih strok. Usposabljanje poteka po programu individualne, skupinske in skupnostne terapije na podlagi

pisnega dogovora med obsojencem in zavodom. V 100. členu Ziksa pa je zapisano, da pri izdelavi in izvajanju programa individualne terapije poleg Ziksa sodelujejo še centri za socialno delo, zavodi za zaposlovanje, upravni organi za stanovanjske zadeve ter javni zdravstveni in izobraževalni zavodi, razen v primerih, ko obsojenec to odkloni. Torej v določenem smislu prav nič foucaultovsko. Toda zadeva rehabilitacije se pogosto zaplete, ko se fokusira zaupanje, kajti za učinkovito sodelovanje bi moralo ponudnika in odjemalca združevati brezpogojno zaupanje, kar se ne zgodi pogosto, kajti ponudnik najraje hoče ostati **avtoriteta** (ki ji načeloma ne zaupamo), odjemalec pa ima pogosto težave ravno na tem področju, saj je vzrok njegovega pristanka za rešetkami pogosto ravno težava z avtoriteteto. Torej to nesorazmerje moči nikakor ne more obroditi pričakovanega rezultata rehabilitacije, ki, če bi jo želeli temeljito obdelati, potrebuje **strpnost, potrpežljivost in čas**. Da je zapornik s svojo pozicijo že sam po sebi (duševno) potlačen, je jasno, a je pri vsej zadevi to še najmanj, tukaj so še referenčni okviri, ustaljeni vzorci, socialne razlike itn. A druga veja oblasti se ne meni za diskrepance, saj se za njo skrivata dva obraza države – avtoritarni in birokratski, ob tem pa obstaja še moralni moto: če obsojenec še ni prišel na kakšno slabo idejo, bo trdna drža inštitucije pripomogla k temu, da v prihodnje slučajno ne bi. Rešitev pa je lahko preprosta, namesto da bi poglobljali dvome o že tako malo ugleda deležnih posameznikih, bi jih morda lahko – da uporabim aktualna termina – preprosto resetirali, jih potem lepo s ponovnim pritiskom na gumb reprogramirali, potem pa zavtomatizirane (beri prenovljene) vrnili v družbo. Če to ni presežek Foucaulta ... Vendar se ob tem najbrž vsi sprašujemo – kdo naj bi bil tisti, ki naj bi jih reprogramiral?

Gostujoča kolumnistka Zuzanna G. Kraskova

Gogijeva kolumna:

PRIJATELJSTVO

Zopet se ubadam v vprašanjem, s čim naj začnem. No, ja, vsaka stvar se po moji logiki začne na nuli, saj šele potem pride na vrsto ena. In upam, da nimate nič proti, če bo današnja tema prijateljstvo. Prijatelj je nekdo, ki ti pomaga v najtežjih trenutkih. Tako naj bi vsaj bilo! A ni! Nešteto sem verjel v take navidezne prijatelje. Bilo jih je – z eno besedo – ogromno. Verjel sem pač na slepo, potem pa so mi, ko sem jih v najtežjih trenutkih potreboval, enostavno obrnili hrbet oziroma mi, kot temu pravim, zaloputnili vrata pred nosom. Koga briga zate, znajdi se! Ne glede na vse pa moram te navidezne prijatelje potolažiti. Znašel sem se, kot se oni, če jim ne bi pomagal, ne bi. Težko je dandanes spoznati prijatelja ali prijateljico, ki mu/ji lahko popolnoma zaupaš, brez strahu, da te bo pustil/a na cedilu. Obstajajo že, a so na žalost zelo redki. Moji dragi, ne me napačno razumeti. Seks nima s tem popolnoma nič. Vendar pa, kakorkoli že obrneš, zagotovo obstaja več vrst prijateljstva. V življenju sem verjel marsikomu, vendar se je to z leti zelo spremenilo. Naj pojasnim: danes namreč v odsevu ogledala v celoti ne verjamem več niti samemu sebi, kaj šele da bi drugim. Enostavno prevečkrat sem se zmotil. Verjemite pa mi, da boli, ko spoznaš, da si očitno dober le, ko te potrebujejo, ko pa je obratno, izhlapijo. To spoznanje me je ob premnogih prilikah dobesedno zabilo, zato nikomur ne privoščim, da bi ga zadelo niti enkrat samkrat. Veste, med pravim prijateljem in znancem je vedno bila in bo ogromna razlika. Lahko se pohvalim,

da imam trenutno kar nekaj čistokrvnih prijateljev/ic. V svoji klošarski šoli sem se namreč naučil čutiti. Recimo temu psihološko ocenjevanje vseh, ki jih poznam in tudi tistih, ki jih šele komaj spoznavam ali ki jih celo mislim spoznati. Tudi zdaj se tu in tam zmotim, a to se zgodi zelo redko. Ampak zgodi se, in dokler bom migal, se bodo te malenkostne napake očitno ponavljale. Ker pa nočem bluziti samo o prijateljstvu, bom preskočil še drugam. Moji stalni bralci že dolgo veste, da nikakor ne morem mimo politikov. In to še kako drž! Kar se vaših težav tiče, se mi zdi, da si je gospod vrhovni privoščil dopust, saj vam usodo krojijo ljudje, ki po mojem nimajo niti najmanjšega pojma, kaj delajo. Na drugi svet ne bodo odnesli nič od bogastva, ki si ga na račun revežev ustvarjajo tukaj in zdaj. Osebo jih sovražim, saj živijo na tuj (to je naš in vaš) račun. Mar vi, moji dragi bralci, resno mislite oziroma verjamete, da se ti sovražijo med seboj? Če mislite, da se, se motite. Oni sovražijo nas, s čimer mislim reveže na sploh. Mi smo višek, a kljub temu pomemben faktor v njihovi politiki. Če nas ne bi bilo, kdo, za vraga, jim bi dejal denar in ob tem še prenašal njihovo tveženje? Kdo? Mar bodo poleteli v veselje? Prav gotovo. Trenutno bi nas moral bolj zanimati lastni planet. Toliko revščine, kot je je na Zemlji, je ni v celotnem univerzumu! Ogromne količine denarja se vlaga v oboroževanje, da niti ne naštevam naprej. Še živali so v tem oziru pametnejše od najinteligentnejših bitij na tem planetu. V eni izmed prejšnjih pisanj

sem že omenil, da bo človek uničil samega sebe. To zagotovo drži, čeprav planeta pa ne bo! Zase me sicer ne skrbi niti za moje potomce, ker jih pač ni. Zato pa si v svojem srcu želim, da bi vsaj mladi prišli k pameti, in to, ker menim, da so le oni sposobni ustaviti to norost.

Veste, ogromno jočem. Jočem v sebi, in to samo zato, ker vidim in vem, kaj se bo zgodilo. Ne vidim pa nič dobrega, najmanj pa prijateljstva. Ko prodajam naš časopis in ko opazim, da se med seboj objemate, sem podzvestno srečen. To tudi marsikomu zaupam, saj sem mnenja, da je prepiranje kratko malo nezaželeno. Samo psihopati so srečni, če je vse narobe. Pa politiki, ki jemljejo zadnje mrvice revežem z družinami ali penzionistom. E, boga mi, tu se oprijemam reka, da ima bog dolgo šibo. Pa naj je to bog ali hudič ali usoda, mi je čisto vseeno. Nekaj vsekakor je in vse se prej ali slej tudi povrne. Nič se ne zgodi kar v tri dni. Za konec pa še tole – imejte se radi, saj smo vsi živa bitja in kot taki vsi potrebni ljubezni.

Goran Šrok - Gogi

**DANES NAMREČ V ODSEVU
OGLEDALA V CELOTI NE
VERJAMEM VEČ NITI SAMEMU
SEBI, KAJ ŠELE DA BI DRUGIM.**

025
KRALJI
ULICE

LJUDSKA KUHNJA - JABOLČNO-SKUTNI ZAVITEK

Potrebuje: kupljeno listnato testo, 5 jabolčk, 300 gramov skute, 4 žlice sladkorja in 1 jajce.

Priprava: Jabolka naribamo, jim dodamo 2 žlici sladkorja in jih položimo v prvo polovico pekača, drugo polovico pa napolnimo z mešanico skute, jajca ter dveh žlic sladkorja.

Pečemo 30 minut.

Poskusite, zelo vam bo teknilo.

Dober tek vam želi

Vaš kuharček Roman

foto: Noma

PISMA BRALCEV

026
KRALJI
ULICE

Pozdravljeni,
prebrala sem vaš članek Kako povečati brezdomstvo, kot ste mi svetovali v mojem »pismu bralcev«. In se mi zdi kar žaljivo, da ste me napotili na ta članek ... no, tolažim se, da mogoče nisem dovolj jasno izrazila svojih misli :-). Briga me, kaj so vaši prodajalci po nacionalnosti, iz katere občine so, koliko so debeli in s čim se omamljajo. Načelno me vse to briga (tako kot najbrž njih briga, a sem lepa ali grda, Slovenka ali Makedonka, stara ali mlada itn. itn.). Kar mi je pomembno, je njihovo obnašanje do mene (predpostavljam, da je tudi tu enako obratno? Plus seveda denar.). In če je to obnašanje vsiljivo, če sem tarča nadlegovanja, če se namerno v meni zbuja slaba vest ..., mi to pač ni všeč. Ocenjujem se za človeka s kar visoko stopnjo empatije, a hkrati tudi razuma, in nihče me nima pravice izpostavljati nekakšnemu psihonasilju medtem ko med kratkim odmorom skočim po opravkih, ker menim, da si tega preprosto ne zaslužim (imam tovrstnega šikaniranja kar dovolj na delovnem mestu, hvala lepa). In ponavljam – medtem ko mi kleni stari klošar šaljivo navrže kakšno svojo pogruntavščino in ima do mene prijazen odnos (»A imate za štipendijo, gospa?« »Mate kakšen evrček, zbiramo prostovoljne prispevke.« »Pa drugič, ni problema, imam odprto tudi jutri.« itn. itn.), so vaši prodajalci vročični, vsiljivi, v krču. In ja, so mladi. In ja, so zadrogirani. IN JA, smilijo se mi, ne vem, kaj naj naredim, kaj bo prav, da naredim. Toliko že poznam to tematiko, da vem, da mora človek doseči dno, da naredi zasuk.

Da se zopet dvigne. Kaj narediti, da bo bolje. Spravljajo me v zadrego, ja, to so naši otroci, otroci vseh nas in ogledalo vseh nas. Ne rabijo mojega evra ..., ta bo šel za mamila. Začaran krog. Zato ne pišite, da so vsi brezdomci enaki. Niso. To je navaden sofizem. Eno je pred seboj gledati mladega človeka, praktično otroka, zgubljenega v mamilih, drugo je gledati starega možakarja, ki ima kar nekaj za sabo in deluje spokojno. Je srečen? Ne vem, včasih ko kramljam z njimi, pravijo, da so. Definitivno pravijo, da se spremenili ne bodo. A tisti mladenič z vročičnimi očmi ..., on bi se lahko. In če mu dam evro ali ne dam, imam slab občutek, da nisem naredila dovolj. Ker v bistvu vem, da nisem. Niti nisem naredila prave stvari. A tudi vi niste. Mogoče mogoče mu delate in delamo celo škodo. Kot rečeno, ko dosežeš dno, je pot le ena, navzgor (na drugo bomo pozabili). Zato se mi zdi, da se tudi vi slepite v primeru mladih narkomanov. Vaša pomoč je v bistvu nepomoč. Sedaj pa še vaš projekt Podpiram! Revijo, ki sem jo kupila, mi je prodal prodajalec št 70. Korektno. Precej nevsiljivo. Skratka, ok.

Lp, Helena

PS: Ne pišem zato, da vam nalagam dodatno delo z odgovarjanjem (ni potrebno), ampak da dobite s strani še kakšno mnenje.

PODPIRAM!

MARIJAN je o sebi povedal:

Časopis prodajam že 5 do 6 let in večinoma imam stalne stranke. Moje prodajno mesto je največkrat Centralna knjižnica v Ljubljani, kamor dostavljam časopise. Prodajam pa tudi na Miklošičevi.

Kupka LILJANA je o MARIJANU povedala:

Časopis kupujem samo od Marijana in še ene druge prodajalke. En časopis obdržim tukaj v knjižnici, drugi izvod pa odnesem domov, kjer ga bere cela družina. O Marijanu bi lahko povedala samo lepe stvari, je krasen in podjeten prodajalec, srčna oseba. Zelo podpiram ta način dela, ker gre za obliko socialnega podjetništva.

IRENA je o sebi povedala:

Časopis prodajam že od samega začetka. Prodajam predvsem v predelu Stare Ljubljane. Imam precej stalnih strank, zelo dobro pa se ujamem tudi z novimi. Prodaja časopisa mi pomaga k bolj kvalitetnemu življenju, saj samo z denarno socialno pomočjo ne bi mogla plačati stanovanjskih stroškov in hrane.

Kupka BRANKA je o prodajalki IRENI MRHAR povedala:

Ko srečam Ireno v Stari Ljubljani, od nje vedno kupim časopis. Ona se mi zdi polna energije in ji zelo zaupam, pa tudi v trgovini sem stalna stranka. Časopis vedno preberem in se mi zdi čedalje boljši, vseč so mi življenjske zgodbe, ki jih pišejo brezdomci.

Pripravila Klavdija Krapež

foto: Klavdija Krapež

foto: Klavdija Krapež

KAKO POVEČATI BREZDOMSTVO?, 7. DEL

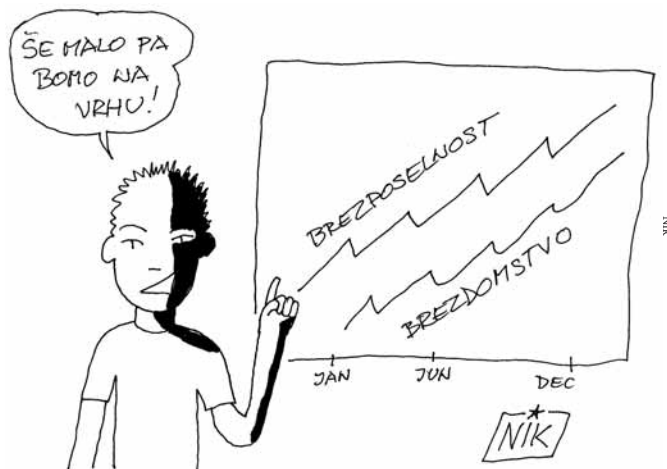
»Neumno vprašanje,« boste morda rekli bralci, »le koga naj bi zanimalo, kako povečati obseg brezdomstva?« Mogoče pa to vprašanje ni tako neumno, saj če bomo vedeli, kako lahko povečamo število brezdomcev, bomo lahko tudi odgovorili na vprašanje, kako obseg brezdomstva zmanjšati, če bo kdo želel postaviti to vprašanje. Morali bomo le delati obratno od tega, kar bi morali, da bi brezdomstvo povečali. V 12 številkah Kraljev ulice leta 2011 iščemo in opisujemo 12 odgovorov na to vprašanje (pri čemer vrstni red opisovanja teh odgovorov ne pomeni tudi vrstnega reda njihove pomembnosti).

Odgovor tega meseca je: Če želimo brezdomstvo uspešno povečati, **potem moramo samo poskrbeti, da bo brezposelnost čim večja.**

Obrazložitev: brezdomstvo je v zelo veliki meri stvar razkoraka med (pre)visokimi najemnini in cenami stanovanj ter (pre)majhnimi dohodki/prejemki skupine najbolj materialno ogroženih. Več ko je materialno ogroženih in manjši ko so njihovi prejemki ter višje ko so najemnine stanovanj, več bo ljudi, ki ne bodo več zmogli plačevati stroškov nastanitve in ki bodo zato postali brezdomni.

Na to, da imajo ljudje premalo finančnih sredstev, seveda vpliva veliko dejavnikov. Npr. raven najnižjih plač in pokojnin, nasploh obubožanost prebivalstva (oz. to, ali imajo ljudje še kaj privarčevanih sredstev) in še številni drugi razlogi. V današnjem nadaljevanju poudarjamo brezposelnost. Ta je v zvezi s sredstvi, ki si jih ljudje lahko pridobijo s plačanim delom oz. zaposlenostjo. Seveda pa ta sredstva, pridobljena z delom (legalnim ali ilegalnim), niso edini možni vir finančnih sredstev. Drugi vir so socialni transferji, o katerih smo deloma govorili v letošnjem februarjem nadaljevanju, tretji vir so že omenjene pokojnine in še katere bi lahko našli. Pridobivanje sredstev z delom je namreč mogoča samo za tiste, ki so za delo sposobni, torej dovolj zdravi, dovolj mladi in ki imajo za specifične vrste del primerne posebne sposobnosti.

Povečevanje brezposelnosti – ob enakih drugih pogojih –

praviloma pomeni, da je dostop do dela težji ter da se plačila zanj lahko manjšajo (ker množica brezposelnih niža ceno dela). Materialne težave, ki jih povzroča brezposelnost, se lahko lajšajo s pomočjo morebitnih prihrankov in podporo sorodstvenih mrež, kjer ti pač obstajajo. Trajnejša brezposelnost poleg poglobljanja revščine pomeni še poglobljajočo se demoralizacijo ljudi in izgubo upanja, v bolj objektivnem smislu pa njihovo oddaljevanje od sfere dela, izgubo delovnih navad in prekinitve posodabljanja njihovih znanj in delovnih spretnosti. Vse to so značilnosti, ki lahko vodijo v brezdomstvo in ki kasneje otežujejo prehod iz brezdomstva v »udomljen« način življenja.

Politike in dogajanja, ki olajšujejo pridobivanje plačanega dela, praviloma preprečujejo brezdomstvo in omogočajo izhajanje iz brezdomstva. In obratno, politike, ki povečujejo brezposelnost, zato praviloma povečujejo tudi brezdomstvo.

To je naš recept tega meseca!

Bojan Dekleva

SMS-KOMENTARNICA: 030 323 300

DRAGE BRALKE IN BRALCI, KER VEMO, DA VČASIH KAKŠNO MNENJE ZBEŽI Z OBZORJA, ŠE PREDEN PRIDEMO DO SVINČNIKA IN PAPIRJA OZIROMA STOLA PRED EKRANOM V VIRTUALNI SVET, IN KER JE MOBILNI TELEFON VEČINOMA NAŠ TESNEJŠI SODELAVEC, SMO ODPRLI SMS-KOMENTARNICO. V NJEJ OBJAVLJAMO VAŠE POHVALE, PRIPOMBE, PREDLOGE IN VTISE. V OBLIKI SMS-SPOROČIL JIH OB VSAKRŠNI URI LAHKO POŠLJETE NA TELEFONSKO ŠTEVILKO 030 323 300. VABLJENI K SODELOVANJU!

30. 5. > > Pravkar sem prebrala Gogijevo kolumno, polno življenjskih resnic. Čestitke Gogiju za pisateljski talent in še na mnoge kolumne!
Moja

10. 6. > > Predlagam, da se brezdomci ali njihovi predstavniki povežete z vsako stranko in naj stranke povedo, kaj bodo storile na področju brezdomstva in za ljudi, ki niso brezdomni po svoji krivdi. Potem sestavite komisijo, ki naj oceni odgovore in sestavi vrstni red glede na to, katera stranka bi največ naredila za to, da bi se brezdomstvo v Sloveniji zmanjšalo za 50 %. Doslej namreč še nisem slišal nobenih konkretnih predlogov za izboljšanje kvalitete življenja brezdomnih v Sloveniji.
Upokojeni gozdar Ivo

BREZPLAČNE PRIREDITVE

Razstave

KAJ: Razstava keramičnih izdelkov in slik Borze znanja – Mačke takšne in drugačne – Ljuba Pervanje
KJE: Knjižnica Otona Župančiča, 1. nad., Kersnikova ulica 2, Ljubljana
KDAJ: 1. 7. – 3. 9.

KAJ: Arhitekt Edo Mihevc, Razstava ob 100. obletnici rojstva
KJE: Cankarjev dom, Velika sprejemna dvorana, Prešernova c. 10, Ljubljana
KDAJ: 4. 7. – 31. 8.

KAJ: Slikarska razstava Janko Lorenci
KJE: Knjižnica Otona Župančiča, pritličje, Kersnikova ulica 2, Ljubljana
KDAJ: 5. 7. – 20. 8.

KAJ: Razstava mandal in unikatnega nakita Unikatni nakit in Mandale – Vera Rejc in Barbara Gvardjančič
KJE: Knjižnica Fužine, Preglov trg 15, Ljubljana
KDAJ: 7. 7. – 31. 8.

KAJ: Razstava JASMINA CIBIC: Objekt spektakla
KJE: Galerija Škuc, Stari trg 21, Ljubljana
KDAJ: 9. 6. – 10. 7. 2011, vsak dan, od 12h do 20h, (ponedeljek zaprto)

KAJ: Likovna razstava Gradovi sveta – Majda Boštjančič
KJE: Knjižnica Prežihov Voranc, Tržaška 47 a, Ljubljana
KDAJ: 18. 7. – 6. 8.

KAJ: Razstava nakita Ko gre domišljija svojo pot – Marjana Cajhen
KJE: Knjižnica Šiška, vhodna avla, Trg komandanta Staneta 8, Ljubljana
KDAJ: 20. 7. – 20. 8.

KAJ: Urbana Plastika, razstava urbanega pohištva iz slovenskega marmorja
KJE: Pred vhodom v Cankarjev dom s Prešernove ulice, Ljubljana
KDAJ: 22. 3. – 31. 8.

Predavanja

KAJ: Predavanje Pomoči in izcelitve po duhovni poti s pomočjo učenja Bruna Groeninga
KJE: Polje 12 (v prostorih četrtne skupnosti), Ljubljana
tel. za info: 040 281 900
KDAJ: 11. 7. ob 17.30

Janez

KAJ: Delavnica Borze dela – Koraki do zaposlitve: med razgovorom – Lilijana Pahor
KJE: Knjižnica Fužine, Preglov trg 15, Ljubljana
KDAJ: 13. 7. ob 15h

Razno

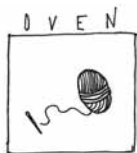
KAJ: Vabilo na ledeni čaj (Dan odprtih vrat)
KJE: Knjižnica Otona Župančiča, Središče za samostojno učenje, Kersnikova ulica 2, Ljubljana
KDAJ: 20. 7. ob 16h

KAJ: Ana Desetnica 2011 - festival uličnih gledališč,
KJE: Ulice, parki in trgi v središču mesta, Ljubljana
KDAJ: 30. 6. – 3. 7.

Prireditelji, vabljeni k objavljajanju svojih brezplačnih prireditev! Pišite nam na e-naslov: urednistvo@kraljiulice.org.

ULIČNI HOROSKOP

Gregor B. Hann,
ilustracije Damjan Majkič

Z velikim veseljem se boste odzvali povabilu, ki bo prišlo v zelo kratkem času, le da morate takrat paziti na vašo nagnjenja, ki so včasih zelo nenavadna. Dobili boste tudi neko ponudbo za delo, in svetujem vam, da jo sprejmete. To vas bo rešilo v finančnem smislu in pri ostalih potrebah. Znanec vas občuduje, od kod vam toliko energije za družabnost.

Priporočam vam, da se razgledate okoli sebe in opazili boste, da vas okolica sprejema takšne, kot ste. Zato ostanite takšni in bodite še naprej darežljivi do drugih. Splača se vam tudi nekoliko pogledati po turističnih agencijah, saj se bo tudi za vas našlo nekaj, kar imate nadvse radi. To pa je namakanje v vodi, poležavanje na soncu, vse to seveda z ljubljeno osebo.

Če ne veste, kam s časom, nič hudega. Pomislite raje malo na to, da ga lahko izkoristite bolj pametno kot do sedaj. Pojdite nekam na sprehod, seveda z ljubljeno osebo, pri čemer se bo zgodilo nekaj, kar ste si vedno želeli. Pazite na finance in predvsem na vaše zdravje, ki ni tako idealno, kot se vam zdi. Na vidiku je zelo pomembna pošta!

Ali ste kdaj pomislili, da bi odpotovali nekam daleč stran od slovenskih poljan, morda celo v tujino na morje? Ponuja se vam priložnost, ki jo do sedaj še ni bilo, nekje boste izžrebani in odšli boste v eksotično deželo, pri tem pa si boste odpočili od vseh problemov, ki vas tarejo. Nabrati si morate novih moči, saj vas okoli tega čaka še precej dela!

Zaradi drugih težav ste nekoliko zanemarili študij, zato vam priporočam, da nadoknadite zamujeno in videli boste, da se vam bo splačalo, saj boste lahko z ljubljeno osebo preživljali dopust, ki se vama bo zelo prilagel. Precej dela vas namreč čaka tudi v jeseni. Pri priložnostnih delih, ki jih opravljate, so ljudje zelo zadovoljni z vami, zato le tako naprej!

Včasih ste v svojih dejanjih nekoliko lahkomišelnost, zato kadar ste v stiku z drugimi ljudmi, pazite, kako se obnašate, saj vam to bolj škodi kot koristi. Priporočam vam, da se spremenite in si vzamete čas zase, saj je nujno potrebno, da tudi vi pridete na zeleno vejo. Pazite na zdravje in sreča vam bo naklonjena v zelo kratkem času.

OGLASNA DESKA

Iščem kakršnokoli honorarno delo: čiščenje, fizično delo, kovinarstvo, gradbeništvo, montaža, pomoč na domu, v Ljubljani in okolici. Imam dolgoletne in raznovrstne izkušnje, sem priročen, zanesljiv in rad delam.
Tel.: 051 344 258 (Juka)

Prevzamem rabljena nevozna kolesa, sirote brez lastnika. Rad bi jih naredil spet uporabne in zaželeno, tako da bi si lahko poiskale nov dom in dobrega lastnika. KTM: 051-724-104

Šofer B-kategorije išče delo. Zanesljiv, poznam Ljubljano. Delo naj bo honorarno. Hvala. Tel.: 070 626 701

Prosil bi lastnika (delujočega) prenosnika, če ga več ne potrebuje in bi mi ga lahko morda odstopil, da me pokliče. Že vnaprej hvala, Robert
Tel.: 030 685 561

Vsak doprinos pomaga. Tako nas tudi g. Tomaž Repar večkrat sam od sebe obdaruje (zlasti ob praznikih) z mesnimi dobrotami, pijačo, sladicami ..., za kar se mu toplo zahvaljujemo.
Zavetišče za brezdomce na Poljanski

Iskreno se zahvaljujemo Mateji Šimenciz Litije ter njeni trgovini za male živali ZOO Nara, ker nam vsake toliko časa podari hrano za pse in mačke naših obiskovalcev. Mačjo in pasjo hrano zelo hitro porazdelimo med pomoči potrebne ter tako nahranimo precej brezdomnih živali. Tanja

Lep poletni pozdrav iz Posredovalnice rabljenih predmetov, kjer lahko najdete marsikaj za vaš oddih tako na morju kot v gorah. Pri nas se najde marsikaj zanimivega za prosti čas in različne hobije. Obiska bodo še posebno veseli otroci, saj imamo pestro izbiro otroških knjig, cedejev, kaset s pravljičami, igrač in družabnih iger.

Športna sekcija Kralji ulice vas vabi vsako sredo od 14.00 do 16.00 v Športni center Bežigrad (balon) na nogometno urico. Vsi dobrodošli!

V društvu Kralji ulice sprejemamo hrano za naše brezdomne pse. Bo zelo dobrodošla! Hvala!

Vabljeni, da se nam pridružite kot prostovoljci na katerem od področij našega dela (dnevni center, časopis, Univerza pod zvezdami, terensko delo, Posredovalnica rabljenih predmetov).
Kontakt Klavdija 030 323 302

PROJEKT IZ KOŠA

V projektu Iz KOŠA izdelujemo ročne unikatne izdelke s posebno ekološko in družbeno vrednostjo – naša poti v koš prestrežemo materiale in iz njih izdelujemo copate, albume, dnevnike, beležke, papir ... Veseli bomo vašega doprinosa – če imate odpadne obleke, vas prosimo, da jih dostavite v Posredovalnico rabljenih predmetov oziroma nas pokličite, da se dogovorimo za prevzem. Na spodnjih številkah smo dosegljivi tudi za naročila izdelkov, več informacij pa najdete na naših spletnih straneh: www.iz-kosa.si, izkosa@projektclovek.si, www.facebook.com/iz.kosa. Naročila, prevzem materialov na tel.: 031 311 979. Vodja projekta Božena Blanusša tel.: 041 325 830, bozena.blanusša@projektclovek.si.

029
KRALJI
ULICE

TEHTNICA

Ali ste že pomislili, da je prišel čas tudi za vas, da razmislite, kam bi šli na dopust, ki ga zelo zelo potrebujete? Preveč se angažirate za druge, zase pa vam zmanjka časa. V nedogled ne morete delati tega, zato vam predlagam, da greste z ljubljeno osebo čim prej na dopust, možgane pa daste na pašo. Saj boste storili tako, ali ne?

ŠKORPIJON

Nekoliko boste zmedeni zaradi sporočila, ki bo prišlo tako nenadoma, vendar vam svetujem, da ohranite hladno glavo in trezno razmislite, kaj vam je storiti. Prijatelji, kolikor jih še imate, bodo postali nekoliko zavistni, ker vam bo v prihodnosti uspelo nekaj, na kar še v sanjah niste pomislili. Zato pa vi pomislite, kaj boste sami naredili pri tem dogodku!

STRELEC

Že dolgo hrepenite po nečem, kar se imenuje poželenje ali strast, in to se vam bo tudi zgodilo. Izboljšali si boste gmotni položaj, ki je občasno katastrofalen, vse skupaj pa bo pripomoglo k razumevanju z boljšo polovico. Bodite pametni pri svojih dejanjih, saj se vam bo to še zelo obrestovalo. Še naprej imejte dobre odnose z okolico!

KOZAROG

Čeprav ste zelo komunikativna oseba, se ne pogovarjajte z vsakomer, saj ta trenutek potrebujete predvsem ljudi, ki so vam blizu in s katerimi se tudi odlično razumete. Prišla bo pomembna pošta, zmagali boste v neki zadevi, ki vas je zelo pritiskala k tlom. Bodite še naprej pokončni in želi boste uspehe. Pazite na zdravje.

VODNAR

Trenutno vas tarejo skrbi glede zdravja, vendar bodite pametni in ubogajte zdravnika, ki vam svetuje same dobre stvari. Malo manj glejte v kozarec in raje več v lepa dekleta, ki se nahajajo v vaši bližini. Pomislite, da je življenje lahko lepo tudi takrat, ko ste osamljeni. Preveč je bilo problemov, zdaj je čas za spremembo, mar ne?

RIBI

Čeprav ste rojeni v znamenju rib – ali znate plavati med množico problemov, ki vas tarejo? Bodite potrpežljivi in posrečilo se vam bo nekaj, česar niste pričakovali. Zato izkoristite to priložnost za vse lepe trenutke, ki vas v bodoče čakajo. Imate možnost, da spoznate neko osebo, ki bo kasneje postala vaša tesna simpatija. Jo boste sprejeli?

1			8			5		
	3	2		5			4	
			3			8		
3		1					9	
7			5		6			3
	4					1		8
		4			5			
	7			6		9	8	
		3			8			4

MAGIČNI LIK

Pripravil Gregor B. Hann

Vodoravno in navpično:

- (1) ptica ujeda, ki živi tudi v naših Alpah, Nemci ga imajo na grbu,
- (2) zelena žabica, ki živi na Ljubljanskemu barju,
- (3) slovensko moško ime,
- (4) žensko ime.

	1	2	3	4
1				
2				
3				
4				

AFORIZMI

Če je politika res največja kurba, mar so politiki še nedolžni?

Gregor B. Hann

Malo delo samo v paketu z malimi davki in malimi stanarinami!

Jurij Kunaver

Človeško življenje je kakor kaplja na veji, ko pade na tla, je več ni!

Gregor B. Hann

ŠALE

Klošar pride v urad, da bi podaljšal pridobivanje socialne pomoči, in vpraša uradnico, ali se bo res povečala socialna pomoč. Uradnica mu odgovori: »Oddelek za znanstveno fantastiko je pa v naslednji stavbi.«

Sin očetu: »Očka, ali je res, da ponekod v Afriki moški ne poznajo svojih žena, dokler se ne poročijo z njimi?«

Očka odvrne: »Sine, povsod je tako.«

Gregor B. Hann

Moja žena vozi kot strela!

Tako hitro?

Ne, vedno kam trešči.

Zmajček

POZOR - NAGRADNA IGRA

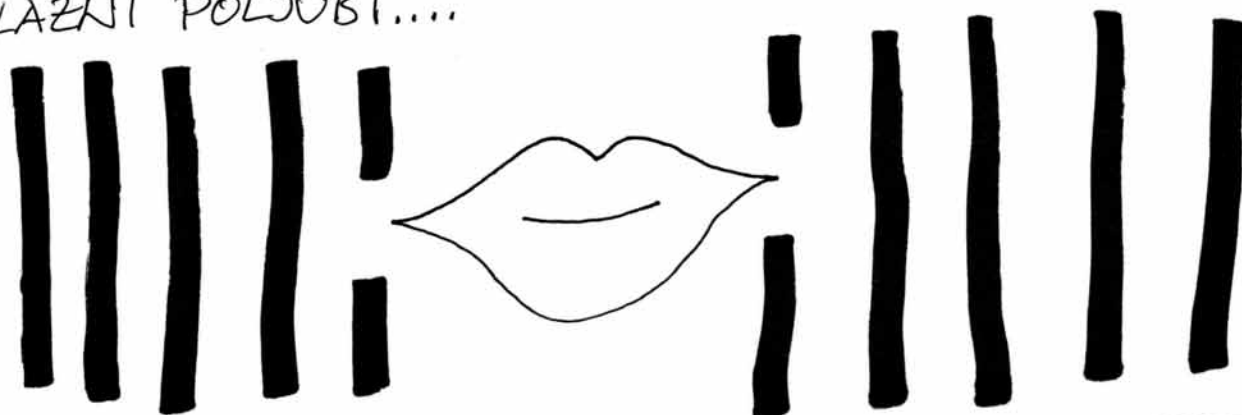
Pravilno izpolnjen magični lik ali sudoku pošljite na naslov: Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana – in se potegujte za zabavne nagrade: knjigo Franja Frančiča Meseno spoznanje, stripovski zvezek Stripnik III, DVD-trojček, zgoščenko »Odpeti pesniki« – izbirate lahko med pesmimi Daneta Zajca, Srečka Kosovela in Nika Grafenauerja – ali zgoščenko Svetlane Makarovič »Kako postaneš glavni« v izvedbi Janje Mazelj.

Iskrene čestitke nagrajenkama prejšnje pravilno rešene nagradne uganke, ki sta: Romana Kitanović iz Logatca in Mateja Vodenik iz Apač.

HLADILNIK

★
NIK

LAŽNI POLJUBI....

031
KRALJI
ULICE

LAŽNE BESEDE....

„ONA HOĆE LE, OROPAT, MOJ HLADILNIK!“

END

DARKO GOSTAN

Nogomet je najlepša stvar na svetu, če pa ga igraš, je še toliko boljše. Sam živim za nogomet in moja ljubezen do nogometa je ogromna, zelo rad ga igram. Študentko Petro sem izbral, da se slika poleg mene, ker mi je bila vedno pripravljena pomagati in je kot oseba zelo razumevajoča. Vedno je nasmejana, kar kaže na to, da je pozitivna oseba.

